

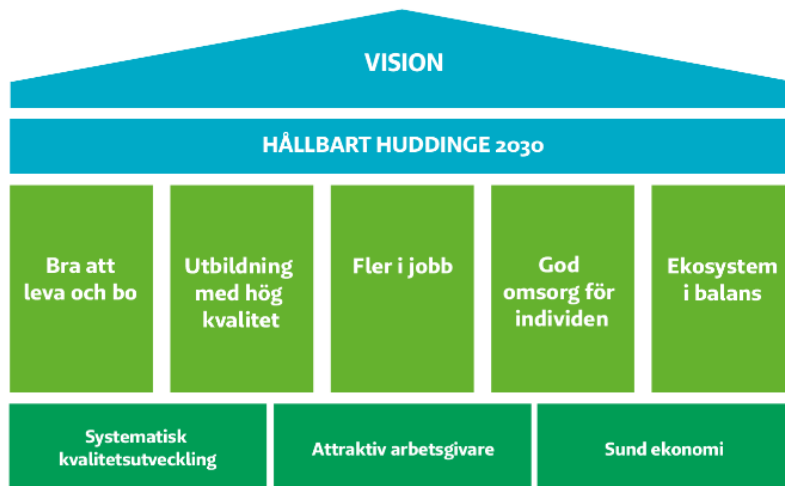

Verksamhetsberättelse 2018 för kultur- och fritidsnämnden

Innehåll

Huddinges vision och mål.....	3
Huddinges styrmodell.....	4
Sammanvägd måluppfyllelse =	4
Förbättringsområden.....	4
Årets händelser.....	5
Huddinge – en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län	7
Kultur- och fritidsnämndens mål och resultat.....	8
= Bra att leva och bo.....	8
= Fler i jobb.....	18
= God omsorg för individen.....	18
= Ekosystem i balans.....	20
= Systematisk kvalitetsutveckling.....	21
= Attraktiv arbetsgivare.....	23
+ Sund ekonomi.....	25
Intern kontroll.....	30
Plan för uppföljning och insyn.....	31
Verksamhetsstatistik – nyckeltal.....	32
Källförteckning.....	34

Huddinges vision och mål

Vision: Huddinge - en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län

Huddinges vision är att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län att bo, besöka och verka i.

Hållbart Huddinge 2030

I Ett hållbart Huddinge pekar kommunfullmäktige ut en långsiktig, önskvärd och möjlig framtid med fokus på år 2030. Här beskrivs hur ett hållbart Huddinge ter sig och vilka vägval kommunen bör göra för att komma dit.

Mål för Huddinge

För att nå det framtida läget i Ett hållbart Huddinge 2030 och visionen om att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län, är *fem övergripande mål* formulerade som visar utåtriktat vad kommunen åstadkommer för invånare, brukare och kunder.

- Bra att leva och bo
- Utbildning med hög kvalitet
- Fler i jobb
- God omsorg för individen
- Ekosystem i balans

För att vara framgångsrik i detta arbete ska kommunen ständigt sträva efter att förbättra verksamheterna och detta

är formulerat i *tre strategiska mål* under rubriken *effektiv organisation* som visar inåtriktat hur och med vilka resurser kommunen genomför sitt uppdrag.

- Attraktiv arbetsgivare
- Sund ekonomi
- Systematisk kvalitetsutveckling

Huddinges kärnvärden

Kärnvärdena är den värdegrund som Huddinge vilar på; både nu och i framtiden. Dessa kärnvärden fungerar som ledstjärnor för alla verksamheter och individer som verkar i kommunen.

Huddinge ska stå för:

Mod – betyder att vi vågar ta för oss, ta nya vägar och ta ställning i viktiga frågor.

Omtänksamhet – betyder att vi bryr oss om människor, besökare, företagarna och natur.

Driv – betyder att vi kraftfullt driver utvecklingen framåt och att vi tar en ledande roll i regionen.

Mångfald – betyder att vi tar tillvara på variation och omväxling i miljöer, invånare, medarbetare och utbud. Vi vill utnyttja potentialen i mångfalden och skapa ett rikt och flexibelt samhälle.

Huddinges styrmodell

Styrmodellen är att med systematik föra dialog på alla nivåer i organisationen, med politiker och invånare för att åstadkomma ständiga förbättringar. Kommunen följer en arbetsprocess som bygger på att systematiskt arbeta i fyra steg: planera, utföra, följa upp och förbättra. I verksamhetsberättelsen följer nämnden upp sin

verksamhet utifrån beslutad verksamhetsplan, bedömer måluppfyllelsen för året och föreslår vilka förbättringsområden som behöver prioriteras för en ökad måluppfyllelse. Bedömningen av måluppfyllelse sker utifrån kommungemensamt framtagna kriterier.

Kriterier för bedömning av måluppfyllelse	
Dessa kriterier används för att bedöma måluppfyllelsen	
Måluppfyllelsen bedöms genom omdömen	Som grund för bedömning används
Mycket god 	Resultat
– över den nivå som är planerad	Jämfört med etappmål
God 	Förändring över tid
– i nivå med vad som är planerat	Jämfört med andra
Godtagbar 	Jämlikhetsperspektiv
– under den nivå som är planerad, annat kan ha skett som påverkat verksamhetens möjligheter att nå den planerade nivån	Kön, ålder, geografiska områden
Ej godtagbar 	Nämndens utvecklingsåtaganden
– under den nivå som är planerad	Analys i verksamhetsberättelsen, inkluderar att ta hänsyn till annat som har skett som påverkat verksamhetens möjligheter att nå den planerade nivån

Sammanvägd måluppfyllelse

Den sammanvägda måluppfyllelsen bygger på resultat och bedömning av måluppfyllelse för respektive övergripande och strategiskt mål. Arbetet med kultur- och fritidsnämndens mål och utvecklingsåtaganden har till övervägande del genomförts i nivå med verksamhetsplan 2018.

Kultur- och fritidsnämnden har bedömt måluppfyllelsen som god för samtliga övergripande och två av tre strategiska

mål. För tre av delmålen inom det övergripande målet Bra att leva och bo bedöms måluppfyllelsen vara mycket god.

Det strategiska målet Sund ekonomi bedöms ha mycket god måluppfyllelse.

Några utvecklingsåtaganden har blivit försenade och kommer att genomföras under 2019. Förseningarna bedöms dock inte få några större konsekvenser.

Förbättringsområden

Det finns en ambition och en förväntan om att kunna nå fler Segeltorpsbor med erbjudandet om meröppet på Segeltorps bibliotek under 2019. Det planeras kampanjer och ett arbete pågår kring att göra de tekniska förutsättningarna mer tillförlitliga och användarvänliga.

10-12-åringar är sedan länge en identifierad målgrupp, särskilt i de områden där endast ett fåtal deltar i barn- och utbildningsförvaltningens fritidsverksamhet. Under 2018 tilldelades kultur- och fritidsförvaltningen statliga medel för att starta en fritidsverksamhet för att fånga upp denna målgrupp, men dessa medel kommer inte att delas ut under 2019–2020, som avsikten ursprungligen var. Utifrån befintliga resurser kommer förvaltningen att sträva efter att skapa utrymme för aktiviteter för denna målgrupp, exempelvis genom Öppen kulturskola och öppen verksamhet i Rådsparken. För att skapa hållbara lösningar behövs insatser från samtliga ansvariga förvaltningar: barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

Ett behov av att utveckla arbetet med jämlikhetsanalyser för att nå högre grad av jämn könsfördelning på fritidsgårdar har identifierats. I en del områden ser vi en glädjande ökning, men i andra områden har andelen tjejer minskat anmärkningsvärt.

Frågorna om samverkan mellan kommunen och kulturella och kreativa näringar i Huddinge kommer att ses över i och

med det regionala omtag som kommer tas då ansvaret för frågan går över från landstingets kulturförvaltning till tillväxt- och regionplanekontoret.

Nämnden har för avsikt att höja kvaliteten på simskolan. Personal kommer att utbildas och vidareutbildas för att fler barn och ungdomar ska få en simskola med hög kvalitet.

Kultur- och fritidsnämnden ska jämföra sig med andra kommuner för att hitta goda exempel på mer effektiva arbetssätt.

Förvaltningen fortsätter delta i det kommunövergripande arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Vidare kommer fortsatt medverkan ske i kommunens chefsutvecklingsprogram. En del i det fortsatta arbetet är att skapa förståelse och kunskap hos alla medarbetare gällande målkvalitet.

Statliga medel som tidigare tilldelats till exempel kulturskola och lovverksamhet, kommer med sannolikhet att utebli under 2019. Det innebär att nämnden främst kommer att erbjuda kärnverksamhet och att det kommer att ske en kraftig minskning av lovaktiviteter och andra fritidsaktiviteter.

För att klara de kommande årens budgetförutsättningar behöver nämndens verksamheter genomlysas för att säkerställa att verksamheterna bedrivs kostnadseffektivt med fortsatt hög kvalitet. Prioriteringar kommer att behöva göras under de kommande åren.

Årets händelser

- I augusti antog kommunfullmäktige Huddinge kommuns kulturpolitiska program. Det avser perioden 2018-2023 och är ett långsiktigt strategiskt dokument som ska beröra hela kommunens organisation och fungera såväl vägledande som styrande i arbetet mot ett socialt hållbart samhälle.
- Under hösten skedde en serie skjutningar samt granatdåd i Flemingsberg, Visättra och i centrala Huddinge. Genom aktiv samverkan mellan kommun och polis har det oroliga läget stabiliserats under senhösten.
- Huddinge Jazz & Bluesfestival genomfördes traditionsenligt för 27:e gången i Sjödalsparken. Festivalen lockade 5 000 besökare med bland

andra Sinne Eeg, en av de ledande jazzvokalisterna i Europa.

- Huddinge fick en egen kommunkoreograf, genom samverkansprojektet KOKO, i vilket dansgruppen JELNEK dansade för och med barn och unga i alla kommunens delar under hela 2018. Projektet resulterar i en dansfilm samt en metodbok om dansresidens för kommuner i hela landet.
- Ett flertal lovaktiviteter har arrangerats runt om i kommunen med stöd av statliga medel. Nämnden har varje år avsatt medel för lovaktiviteter, under 2018 erhöll förvaltningen 2 267 tkr i statliga medel för lovaktiviteter under samtliga skollov. Insatser i socioekonomiskt utsatta områden, Vårby, Flemingsberg och Skogås prioriterades.

- Under sommaren gjordes en särskild satsning i Vårby (finansierad av statliga sommarlovsmedel), Express Yourself, en kulturfestival för barn och unga med fokus på skapande urbana kulturuttryck.
- Kulturskolan har infört e-tjänsten Studyalong, som förenklar antagningsförfarandet, men även ökar kommuninvånarnas valfrihet. Detta har lett till att alla som stått i kö har kunnat erbjudas plats på kulturskolan.
- Mötesplatsen i Flemingsberg har under året skapat ett e-sportrum där ungdomar får lära sig spela vanliga spel, men även bekanta sig med Virtual Reality.
- Ett jämlikhetsarbete har skett i Vårby, Skogås och Segeltorp, med fokus på tjejperspektiv. Detta har lett till verksamhetsförändringar, som har gett effekten att antalet tjejer som besöker verksamheterna har ökat under hösten.
- Biblioteken måste ständigt arbeta för att nå nya målgrupper och nå än fler med sitt utbud och sin service. Statsbidraget för satsningen ”Stärkta bibliotek” som Huddinge har sökt och fått, erbjuder utökade möjligheter att undersöka sätt att öka utbudet och tillgång till biblioteksverksamhet. Under 2019 kommer fokus att sättas på Skogås och Flemingsberg i detta arbete.
- Erbjudandet om meröppet på Segeltorps bibliotek invigdes officiellt i februari i år. Meröppet-låntagare har full tillgång till biblioteket under meröppethållandet.
- Det digitala utanförskapet och främjandet av digital delaktighet är ett område där behoven är enorma och där förvaltningen även fortsatt måste se hur den utifrån resurser, förutsättningar och uppdrag kan arbeta med utmaningarna. Arbetet måste ske i samverkan med alla andra berörda förvaltningar, då det är en kommungemensam angelägenhet.
- Ett konstpedagogiskt arbete med så kallade konstboxar introducerades under året på samtliga bibliotek i kommunen. Initiativet är del av det publikutvecklande arbetet inom konstområdet. Idén är att biblioteken enkelt ska kunna erbjuda konstpedagogiska upplägg för barn och unga på fritiden.
- En av årets utställningar har varit ”Artefakter” med Åsa Jungnelius som öppnade i augusti på Fullersta Gård. Den mottog väldigt goda recensioner i både lokal och rikstäckande press.
- För andra året i rad har det arrangerats en Idrottshub där besökare till Huddingedagarna kan prova på verksamhet hos föreningarna. Detta är mycket uppskattat och ett sätt för föreningarna att visa upp sig.
- Förvaltningen har deltagit i evenemanget En dag för Flemingsberg som fick många besökare. Föreningslivet var på plats och besökarna kunde prova på flera olika idrotter.
- Under året har personalen vidareutbildats för att minska svinnet av granulät på kommunens sju konstgräsplaner med granulät. Granulät definieras som mikroplast och miljöfarligt. Förvaltningen har satt in granulätfällor i brunnar så att de inte förs med ut i dagvattnet och man har satt upp skyltar på planen där brukarna uppmanas att se till att granuläret stannar på planen.
- Sundby Gård är en av Huddinge kommuns största utflyktsmål och samlar stora skaror besökare såväl sommar som vinter. Kommunen såg möjlighet att utöka aktiviteter som framför allt lockar barn genom att anlägga en pulkabacke.
- Förvaltningen har investerat i stallet i Sundby. Projektering pågår och nu stundar utmaningar vad gäller markmiljön.
- Två djurhus i Rådsparken som har utdömts har rivits och nya har anlagts.
- Glömstahallen och sjuvåningsplanen är i full produktion och tidplanen håller.
- I september invigdes Annersta bollplan med cirka 100 besökare på plats, flera föreningar och till och med polisen dök upp. Det blev en folkfest utöver det vanliga.
- Var femte år hålls Djurens dag i Rådsparken. Det är ett samarbete mellan alla djurparker i länet. Med 4 500 besökare blev det en stor fest för barnfamiljer i kommunen.
- Huddingehallen har haft en kampanj i år som syftar till att locka medborgarna till simhallen för att kunna träna och simma. Detta har inte gjorts på flera år och utfallet var positivt. Både gamla och nya besökare uppskattade kampanjen.
- Huddinge kommun tilldelades över fyra miljoner i statsbidrag för att öka vattenvanan hos sexåringar. Samtliga barn har erbjudits intensivsimskola genom förskoleklass. Under sommarlovet erbjöds avgiftsfri intensivsimskola där 85 barn deltog.
- Skogåshallens avtal gick ut under året och en ny upphandling genomfördes. BeFair vann

upphandlingen och har drivit anläggningen sedan augusti.

- En ny mountainbikebana har färdigställts i Flottsbro med delfinansiering av kommunen.

Huddinge – en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län

Vår vision att Huddinge ska vara en av de tre populäraste kommunerna i länet att bo, besöka och verka i ställer stora krav på våra verksamheter. För att sträva mot visionen måste vi utföra våra uppdrag mycket bra, tåla jämförelser med andra kommuner i länet samt bemöta invånare och företag på ett positivt och professionellt sätt. Arbetet med att nå mot visionen kräver delaktighet från alla medarbetare och verksamheter.

Uppföljning

Genom att erbjuda ett brett kultur- och fritidsutbud bidrar kultur- och fritidsförvaltningen till kommunens vision.

Kultur- och fritidsnämnden har ett särskilt ansvar för det kulturpolitiska programmet som kommunfullmäktige har antagit under 2018. Såväl det strategiska kulturarbetet som kulturverksamheterna i Huddinge bidrar till uppfyllandet av

visionen genom att vara medskapande till socialt hållbara platser att leva, studera, arbeta och tillbringa sin fritid på. Programmet omfattar fem kulturpolitiska utgångspunkter som närmare beskriver hur kommunens vision ska uppnås: gemensamt kulturarv, kultur i samhällsbyggandet, kultur och civilsamhället, kulturella och kreativa näringar samt kunskap och utveckling.

Huddinge har utsetts till Sveriges bästa naturvårdskommun 2018 av Naturskyddsföreningen. Huddinge rankades även högst i Stockholms län i undersökningen som ligger till grund för utmärkelsen Sveriges friluftskommun 2018 som delas ut av Naturvårdsverket och dess samarbetspartners.

I medborgarundersökningen, som senast genomfördes 2017, undersöks bland annat medborgarnas bedömning av kulturutbudet samt idrott- och motionsutbudet. Undersökningen genomförs nästa gång 2019.

Kultur- och fritidsnämndens mål och resultat

☰ Bra att leva och bo

Kultur- och fritidsnämnden bidrar till flera delmål inom ramen för det övergripande målet Bra att leva och bo. Den samlade måluppfyllelsen bedöms som god, vilket också till övervägande del är bedömningen av delmålen. Tre av delmålen bedöms ha mycket god måluppfyllelse.

+ Ökat bostadsbyggande

Kulturens och idrottens betydelse för en växande och attraktiv kommun i Stockholmsregionen där människor vill bo och verka är stor. Ett gott liv, för såväl den enskilde som samhället i stort, förutsätter bred tillgång till konst och kultur, idrott, spontanidrott, bildning och fritidsaktiviteter för alla åldrar.

Att säkra bred tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter är även av avgörande betydelse för att stärka Huddinges varumärke och en viktig del av bostadsbyggandet. Under 2018 har kultur- och fritidsförvaltningen aktivt bidragit till utveckling i de kommungemensamma processerna och planeringen av det nya Huddinge. En viktig del är framtagnandet av dokumentet Kultur- och fritidsnämndens lokalbehov 2019-2021 med utblick till 2032.

Särskilt prioriterat 2018: Planera och genomföra samhällsbyggnadsprojekt i anslutning till Spårväg syd och Tvärförbindelse Södertörn.

☰ Utbyggt samhällsservice i takt med bostadsbyggandet

Under 2018 har konst-, kultur- och idrottsfrågorna tagit allt större och tidigare plats i parkutvecklingen i kommunen för att utöka antalet spontana aktivitetsytor och levandegöra Huddinges kulturarv. Det senare märks exempelvis i utvecklingen av Vårby Herrgårdspark där skyltar med lokalhistoriskt innehåll tagits fram i samarbete med Stockholms läns museum.

Förvaltningsövergripande dialog har även startat gällande utvecklingen av Sundby Gård utifrån besöksnäringssfokus.

Glömstahallen och sjuvåningsplanen är i full produktion och tidplanen håller. Detta innebär att nämnden snart har två nya anläggningar som kommer att förbättra träningsmöjligheterna för föreningslivet.

En mountainbikebana färdigställdes i Flottsbro. Banan har delfinansierats av kommunen. Halva kostnaden finansieras av Stockholmsidrotten. Banan har lett till att Flottsbro har blivit en mer attraktiv anläggning. Föreningen får även fler utövare i sporten.

Förvaltningen behöver också samarbeta med närliggande kommuner kring anläggningar i allmänhet, inte minst när det gäller elitverksamhet och mindre vanliga sporter. Kultur- och fritidsnämnden har beslutat om delfinansiering under fem år för nyttjande av en regional cricketanläggning i Botkyrka kommun. Anläggningen öppnar hösten 2019.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen ska anlägga en konstgräsplan vid Annerstaskolan i Flemingsberg.

Uppföljning: Konstgräsplanen är anlagd på Annerstaskolans bollplan. Förvaltningen anlade en mindre idrottsplats på Annerstaskolans bollplan. Under våren hölls ett dialogmöte med barn och ungdomar i området där det framgick att de önskade mer än en fotbollsplan. En dialog hölls med Boverket som hade beviljat medel för 50 procent av kostnaden för en fotbollsplan. En ny ansökan lämnades in till Boverket för en plats med fler funktioner, vilken godkändes. Med lite omprioriteringar tillskapades större värden för platsen som även inkluderar fler grupper. Resultatet blev en sjuvåningsplan med basketytor och även ytor för dj-verksamhet, dans, boule, grillar och en förbättrad lekplats.

Flemingsberg tillhör det område i kommunen med minst antal föreningar. Att skapa en plats för fysisk aktivitet möjliggör för idrottsföreningar att starta i området, vilket kan leda till förbättrad folkhälsa i Flemingsberg.

+ Väldimensionerade verksamheter

För att möta befolkningstillväxten Huddinge kommun står inför, är det viktigt att det finns en väl utbyggt kommunal service och varierade mötesplatser. En utmaning för kultur- och fritidsförvaltningen är väldimensionerade verksamheter som kan möta en växande befolknings behov.

Samarbete mellan kommunens alla nämnder är viktigt för att möjliggöra optimalt nyttjande av kommunens befintliga

lokaler för såväl kommunens egna verksamheter som föreningslivet. Vid planering av nya anläggningar bör frågan om samnyttjande för fritid, föreningsliv och idrott säkras och även mötesplatser för unga kan med fördel samplaneras vid byggnation av nya idrottsanläggningar och skolor.

Förvaltningen har haft workshops tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen för att se över hur verksamhetslokaler effektivt kan nyttjas av både skolans verksamhet och av föreningslivet. Riktlinjer för detta ska tas fram i början av 2019.

Flertalet fritidsgårdar har inlett samarbete med studieförbund, föreningar eller andra aktörer där lokaler samnyttjas och aktivitetsutbudet ökar för ungdomar.

Verksamhet ska flyttas från Huset till Fullersta Bios gamla lokaler. Flytten är en anpassning till mindre men samtidigt mer moderna och för verksamheten anpassade lokaler. Fullersta Bios läge innebär även en tryggare miljö inkluderat gångväg, samt en närhet till Fullersta gårds konstverksamhet, där de olika kulturuttrycken sammantaget skulle kunna bilda ett kulturkluster och därmed erbjuda medborgarna ett nytt kulturellt sammanhang, en förstärkning av Huddinge kommuns varumärke.

Under 2018 har kultur- och fritidsnämnden gjort en rad investeringar i verksamheterna:

- Ny pulkabacke i Sundby
- Nya djurhus samt grindar i Rådsparken
- Dränering Visättra sportcentrum
- Nytt dansgolv i Stuvstahallen
- Asfaltering Stuvstahallen
- Nya driftskostnader Stuvstahallen som ny anläggning
- Renovering Sundby stall p.g.a. föreläggande
- Insatser och upprustning av Huddingehallen
- Brottarmattor i anslutning till Brottarklubbens lokal Flemingsberg
- Passersystem Annerstaskolans motionsrum
- Ombyggnation entré fritidsgården Vårby Ungdom
- Tillgänglighetsanpassning fritidsgården Ung 142 i Skogås
- Trygghetsskapande belysning Flemingsberg
- Upprustning av danssal M12
- Utveckling och upprustning av aulan (ljud och ljus mm)
- Utveckling av biblioteken
- Nytt skyltsystem bibliotek
- Ny konstbelysning på Fullersta gård

Antal verksamhetstimmar på mötesplatser för unga				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	9 363	9 062	8 427	Bibehålla
Varav				
Öppet för alla	8 673	8 068	7 848	Minska
Riktad verksamhet	690	994	579	Öka
Verksamhetsområde				
Skogås/Trångsund/Glömsta	1 937	2 385	2 221	
Centrala Huddinge/Segeltorp/Utsälje	3 124	2 875	2 614	
Flemingsberg/Visättra	2 365	2 141	1 815	
Vårby	1 937	1 661	1 198	

Riktad verksamhet har omdefinierats, vilket har lett till att antalet timmar riktad verksamhet har sänkts. Tidigare har all riktad verksamhet ingått i resultatet, nu mäts endast riktad verksamhet som vänder sig till en i förväg definierad målgrupp i ett specifikt syfte. Exempelvis tjejgrupper vars syfte är att öka andel tjejer på mötesplatsen. Det innebär att det inte har skett en reell sänkning av totalt antal verksamhetstimmar på mötesplatser för unga, utan antalet har bibehållits jämfört med tidigare år.

Antal verksamhetstimmar på biblioteken				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	10 966	10 536	11 693	Bibehålla
Varav (%)				
Öppet för alla	87,5	86	89	
Riktad verksamhet	12,5	14	11	
Område (bibliotek)				
Huvudbiblioteket	2 895	2 853	2 729	
Flemingsberg	1 805	1 806	1 776	
Segeltorp	1 332	764	2 115	
Skogås	2 093	2 196	2 121	
Trångsund	1 310	1 308	1 302	
Vårby	1 531	1 608	1 652	

Att Segeltorp nu erbjuder meröppet är starkt bidragande till att verksamhetstimmar på biblioteken ökar.

Antal verksamhetstimmar på Fullersta Gård				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	1 311	1300	1 295	Bibehålla
Varav				
Öppet för alla	795	825	861	
Riktad verksamhet	516	475	434	

Riktad verksamhet till barn och unga				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt antal besökare	38 178	52 764	38210	Bibehålla
Varav				
Bibliotek	14 093	14 063	10 616	
Mötesplatser för unga	2 869	11 637	1 463	
Fullersta Gård, Kulturgarantin	1 585	3 839*	950	
Fullersta Gård, konstverkstan	2 699		2 679	
öppen verksamhet				
Skolsim	16 500	22 885	22263	
Rådsparken	432	340	239	

*2017 visas totalt utfall för kulturgarantin och konstverkstan på Fullersta Gård.

Måttet riktad verksamhet har omdefinierats avseende mötesplatser för unga, då antalet aktiviteter kraftigt ökat. Varje fritidsgård har minst en planerad aktivitet per kväll. Måttet avser nu endast aktiviteter som har till syfte att nå särskilda målgrupper under avgränsad verksamhetstid, under 2018 främst ungdomar med funktionsnedsättning och under årets sista veckor även tjejerksamhet. Minskningen av totalt antal besökare innebär därmed inte enbart en reell minskning utan är en följd av att måttet har omdefinierats inom ungdomsverksamheten.

Biblioteken anordnar nu fler aktiviteter för barn och unga under det reguljära öppethållandet, öppet för alla. Detta innebär färre riktade aktiviteter. Detta är en förändring som även går att följa i redovisningen av antalet verksamhetstimmar.

Antalet medlemmar i Rådsparkens djurklubb har minskat. Rådsparken har samtidigt ett ökat antal besökare av barn 10-12 år som inte primärt söker sig dit för att det finns djur i verksamheten. Verksamheten är öppen och välkomnande och kostnadsfri för de barn som kommer. Personalen bedömer att det är allt fler barn som söker sig till verksamheter som inte är förenat med kostnader för föräldrarna. Det finns ett behov av kostnadsfria fritidsaktiviteter.

Flödet av människor i Rådsparken har också ökat. Under 2018 bedöms besökarantalet till 75 000 människor. Det är

en mycket positiv utveckling, men det ställer samtidigt högre krav på personal och underhåll av parken.

Under arbetet med GDPR rensades dessutom registret över klubbmedlemmar så att de som inte besökt verksamheten under lång tid raderades. Det har bidragit till att antalet medlemmar i registret har minskat.

De två nya djurhusen i Rådsparken innebär att samma antal djur kan bibehållas i verksamheten.

Beläggningsgrad idrottsanläggningar*(%)				
	2016	2017	2018	Etappmål
Sporthallar (inkl. multihall)	90	90	93	Bibehålla
Gräs- och konstgräsplaner	77	72	77	Öka
Bandybana	87	61	92	
Ishallar	95	96	99	
Gymnastiksal- och motionsrum	78	79	78	
Grusplaner	0	-	-	

* Beläggningsgraden mäts utifrån en standardvecka som motsvarar ordinarie säsong, vecka 6 för vinter- och inomhussporter och vecka 37 för sommarsporter. ** Gymnastiksal- och motionsrum samt grusplaner är ej medräknade.

Beläggningsgraden på idrottsanläggningarna är god och den har under 2018 ökat på de flesta typer av anläggningar.

Särskilt prioriterat 2018: Kostnadsutvecklingen för lokaler för offentligt finansierad service ska dämpas samtidigt som lokaler ska byggas ut i takt med bostadsbyggandet.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen genomför en flytt av verksamhet från Huset till Fullersta Bios gamla lokaler.

Uppföljning: Flytten är försenad på grund av att HUSF:s tidsplan är försenad. Flytt kan sannolikt ske under 2019.

- Under förutsättning att kommunfullmäktige tar beslut om 1 % regeln deltar kultur- och fritidsförvaltningen i arbetet med att utforma processer för styrning och etablering av konstnärlig gestaltning vid ny-, om- och tillbyggnationer av fastigheter och annan offentlig infrastruktur.

Uppföljning: Utredningen om enprocentregeln är ute på bred remiss med sista inlämning i februari 2019 för att sedan gå upp till kommunfullmäktige för beslut. I nämndens verksamhetsplan för 2019 ingår ett utvecklingsåtagande om att vidareutveckla rutiner för kultur- och fritidsförvaltningens arbete med offentlig konst.

☰ Fler nöjda med natur-, kultur- och fritidsutbudet

Kultur- och fritidsförvaltningens utbud utgår från en balans mellan invånarnas uttryckta önskemål, professionella avvägningar och bedömningar gällande kvalitet, angelägenhet och jämlikhet. Förvaltningens prioriterade målgrupp är barn och ungdomar.

Tillgång till kulturarvet är en rättighet för alla. Att både få uppleva och vara en del av det ger oss möjligheten till ett livslångt lärande. Huddinge kommun har ett stort antal värdefulla kulturmiljöer och platser, men vi har även det nutida kulturarvet med modern bebyggelse, mångfald, nya berättelser och kunskaper. Under Kulturarvsmånaden firades bland annat att Stuvsta stationshus fyllde 100 år med en utställning under två helger i september med över 500 besök. Utställningen berättade om stationens tillkomst och historia genom bilder, tavlor och en skalenlig modell av stationsområdet som det såg ut på 1940-talet. Idag står modellen placerad på Huddinge bibliotek för alla att ta del av.

De kommunala biblioteken ska komplettera varandras insatser för att gemensamt kunna erbjuda alla invånare mångfacetterade bibliotekstjänster av hög kvalitet genom hela livet. Biblioteken ska arbeta läsfrämjande och språkutvecklande, inspirera och stimulera till kulturupplevelser och personlig utveckling. Utifrån kommunens gällande biblioteksprogram arbetar förvaltningen vidare med de identifierade fokusområdena för programperioden. Då övriga nämnders verksamhetsberättelser har färdigställts har kultur- och fritidsförvaltningen även ett ansvar att stämma av och följa upp hur övriga berörda förvaltningars arbete utifrån biblioteksprogrammet fortskrider.

Under året sökte och beviljades förvaltningen medel från den statliga satsningen ”Stärkta bibliotek”. Syftet med satsningen är att allmänhetens tillgång till bibliotek ska bli större.

Erbjudandet om meröppet på Segeltorps bibliotek invigdes officiellt i februari i år. Vid invigningen deltog 175 besökare. Under året har 310 Segeltorpsbor över 18 år aktiverat tjänsten Meröppet på sina bibliotekskort, vilket betyder att de har full tillgång till biblioteket under meröppethållandet. Även Vårby bibliotek med Barnkonsten har under året utökat sitt öppethållande.

Utställningen ”Artefakter” med Åsa Jungnelius blev årets stora publiksuccé på Fullersta Gärd. Utställningen tog sin utgångspunkt i konstnärens praktik som glaskonstnär och undersökte vidare relationen till natur och bruksort, och att vara kvinna i en manligt dominerad kontext. Utställningen fick stor uppmärksamhet och fick goda recensioner i DN och SvD. Barnkonsten i Vårby har också haft ett antal större

utställningar under året. Året inleddes med en stor lekutställning med Mumin ”Vad hände sen?”.

Förvaltningen förbereder sig för att barnkonventionen blir lag och att vi, tillsammans med andra förvaltningar, har ett ansvar att säkerställa att alla barn och unga i kommunen erbjuds möjlighet att delta i meningsfulla fritidsaktiviteter, där fritiden är ett viktigt komplement till skoldagen.

Under året rekvirerades statliga medel för lovaktiviteter för barn och unga 6–15 år. Olika kultur och idrottsaktiviteter genomfördes i olika delar av kommunen, framför allt i Flemingsberg, Vårby och Skogås. Medlen på drygt 2 mnkr fördelades mellan sommarlov, vinterlov påsklov och sportlov. Det leder till att barn som inte deltar i föreningslivet eller saknar en meningsfull fritid erbjuds bra verksamhet utan avgift.

Under 2018 har flera spännande nya aktiviteter startats. I Flemingsbergs mötesplats har ett e-sportrum skapats, som har blivit mycket populärt bland ungdomar. Där finns spel som en kan spela tillsammans med andra, och spel som kan utveckla kognition och inläring.

I mitten av augusti genomfördes kulturfestivalen Express yourself i Vårby. Festivalen var ett samarbete med amerikanska, engelska och svenska konstnärer och musiker, som under fyra dagar hade workshops med barn och unga i Vårby. Festivalen uppskattades av ungdomarna, som fick prova nya kulturuttryck, exempelvis jazz och sidenmålning.

Kulturskolan i Huddinge har ett fortsatt gott anseende, inte bara i den egna kommunen. Kulturskolan har emsembleverksamhet som ofta deltar i nationella tävlingar och har många guldmedaljer att ståta med. Inom ramen för den av Kulturrådet finansierade delen Öppen Kulturskola ingår numera dans, musik och nycirkus. Öppen Kulturskola finns i dagsläget i Flemingsberg, Vårby, Glömsta och Skogås.

Under våren genomförde Kulturskolan tre karnevaler i centrala Huddinge, Skogås och Vårby. Elever från hela kulturskolan deltog och visade för familj och vänner, men även för sina områden, vad de lärt sig. Karnevalerna var mycket uppskattade, invånare i de olika områdena hörde av sig efteråt och berättade hur mycket de uppskattat evenemangen.

Invånarnas bedömning av kulturutbudet				
	2013	2015	2017	Etappmål
Totalt (Index 1-100)	61	62	61	Bibehålla
Kvinnor	62	63	65	
Män	60	61	57	
Ranking i länet	4/19	5/20	9/20	

Invånarnas bedömning av idrott- och motionsutbudet				
	2013	2015	2017	Etappmål
Totalt (Index 1-100)	61	63	65	Bibehålla
Kvinnor	61	63	64	
Män	62	63	65	
Ranking i länet	6/19	5/20	4/19	

Invånarnas bedömning av kulturutbudet respektive idrott- och motionsutbudet ingår i medborgarundersökningen som genomförs vartannat år, nästa gång 2019.

Antal besök Fullersta Gård				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	11 566	13 293	12 096	Bibehålla
Varav				
Öppet för alla	6 168	8 205	8 467	
Riktad verksamhet	5 398	5 088	3 629	

Även om årets utställningar har varit väldigt uppskattade och mottagit väldigt goda recensioner i både lokal och rikstäckande press så har de inte varit lika publikdragande som några av utställningarna 2017. Detta utvärderas och det publikutvecklande arbetet fortsätter. Ambitionen är även fortsatt att nå nya målgrupper, såväl som att öka besöksvolymerna på totalen.

Antal utlån på biblioteken				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	410 017	395 193	376 097	Bibehålla
Varav (%)				
Kvinnor	75	74	75	
Män	25	26	25	
Område (bibliotek)				
Huvudbiblioteket och externt bibliotek	199 687	192 448	171 796	
Flemingsberg	34 513	32 527	30 941	
Segeltorp	18 376	9 447	10 323	
Skogås	43 890	43 364	41 973	
Trångsund	15 607	14 139	13 240	
Vårby	25 731	21 021	17 511	
Digitala biblioteket	72 213	82 247	90 313	

Utlåningen av e-medier ökar, vilket leder till att utlåning på de fysiska biblioteken minskar. Dessutom har det minskade beståndet på Segeltorps bibliotek påverkat utlåningen negativt. Det nya erbjudandet om meröppet når idag 25 procent av de aktiva låntagarna i Segeltorp. Denna andel bör

öka, samtidigt som det finns potential för att det faktiska antalet aktiva låntagare i Segeltorp också ökar.

Antalet utlån på biblioteken indikerar dels hur relevant utbudet på biblioteken är, men säger även en del om hur läs- och konsumtionsvanorna förändras i samhället.

Antal e-bokslån				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	15 059	17 245	21 505	Öka
Varav (%)				
Kvinnor	64	63	66	
Män	36	37	34	

Utlåningen av e-böcker ökar med 25 procent och förvaltningen fortsätter det strategiska arbetet för att se hur biblioteken genom nya arbetssätt kan nå nya användargrupper med e-boken.

Antal aktiva låntagare på biblioteken				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	24 041	24 621	24 952	Öka
Varav (%)				
Kvinnor	60 %	60 %	60 %	
Män	36 %	36 %	37 %	
Odefinierat (barnomsorg, skola m.fl.)	4 %	4 %	3 %	
Område (bibliotek)				
Huvudbiblioteket	19 319	20 689	21 550	
Flemingsberg	3 110	3 098	3 193	
Segeltorp	1 379	977	914	
Skogås	3 583	3 766	3 506	
Trångsund	1 352	1 263	1 180	
Vårby	1 981	1 958	1 902	

Antal besök på/i det digitala biblioteket				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	244 214	300 723	299 741	Öka
Varav unika besök	114 694	124 444	131 797	

De unika besöken ökar, vilket är mycket positivt. Antal besök på/i det digitala biblioteket mäts dels utifrån totala besök (oavsett om samma individ besöker det digitala biblioteket fler gånger under mätperioden), dels utifrån hur många unika besök det digitala biblioteket har. Besöksstatistiken har ökat successivt för varje år. Det stora

arbete som genomförts för att erbjuda en god användarupplevelse i en digital service röner goda resultat.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen ska under 2018 delta i arbetet att ta fram en förstudie om hur kulturarvet och den offentliga konsten kan synliggöras och tillgängliggöras för invånarna i samarbete med berörda förvaltningar samt Huga Fastigheter AB.

Uppföljning: Förvaltningen har uppdragit åt Stockholms Läns museum att ta fram en förstudie med minst två olika förslag på digitala lösningar som kan tillgängliggöra information om Huddinges kulturhistoria och offentliga konst samt föreslå minst två former för ökad delaktighet där kommunens invånare och föreningsliv ges en möjlighet att vara delaktiga i berättandet om konst, kultur och historia. Förstudien levereras 14 december och kommer ligga till grund för det fortsatta arbetet 2019.

- Förvaltningen deltar i och leder arbetet med att skriva en handlingsplan för tillgängliga medier.

Uppföljning: Arbetet har inletts men kommer inte att kunna avslutas under 2018, utan fortsätter även 2019.

- Under 2018 kommer kultur- och fritidsnämnden lägga fram ett förslag på ett nytt kulturpolitiskt program för Huddinge kommun, till kommunfullmäktige att besluta om.

Uppföljning: Huddinge kommuns kulturpolitiska program antogs i kommunfullmäktige i augusti 2018 och kommer att implementeras i kommunens organisation 2019.

- Förvaltningen ska undersöka behovet av informationsskyltar till vissa av kommunens besöksmål.

Uppföljning: Förvaltningen har inventerat behovet av skyltning till de olika verksamheterna. Hänvisningsskyltar till särskilt intressanta besöksmål är prioriterade. Dock finns ännu inte någon mall för hänvisningsskyltar utomhus i kommunens skyltprogram. Två parallella arbetsgrupper i kommunen ska ta fram riktlinjer för vägvisningsskyltar och hänvisningsskyltar där ett pilotprogram för centrala Huddinge ska tas fram.

Ökad trivsel och trygghet i Huddinges områden

För att Huddinge ska vara en bra kommun att leva, bo och verka i är det viktigt att invånarna känner en ökad trivsel och trygghet i Huddinges områden. I detta arbete är samarbetet med polisen, andra myndigheter, organisationer och föreningar av stor betydelse. Även samverkan med föräldrar och civilsamhället är viktigt och behöver utvecklas i alla kommundelar. Kultur- och fritidsförvaltningens samverkan

med civilsamhället sker både på vardaglig nivå, men även via mer övergripande dialoger.

Under 2018 har allvarliga våldstillbud i kommunen påverkat den upplevda tryggheten. Samverkan på alla nivåer har utvecklats än mer då snabba gemensamma insatser varit nödvändiga för att återskapa trygga offentliga rum i de olika kommundelarna.

Förvaltningen har deltagit i det kommungemensamma systematiska arbetet med akuta och förebyggande insatser – men även det främjandeperspektiv som förvaltningen företräder.

Förvaltningen har arbetat för att skapa trygga platser, exempelvis genom att verka för att belysa icke-platser. I Vårby har belysning, samt en ombyggnad av verksamhet med ny, mer publik ingång, lett till en tryggare utemiljö.

Belysningen i områden med lägre grad av trygghet upplevs som bristfällig, både av invånare men även av de som arbetar i områdena. Utifrån oroligheterna i Flemingsberg identifierades stora brister i den centralt belägna ”gula gången”. Kultur- och fritidsförvaltningen har engagerat sig i frågan under hösten, vilket har tagit lång tid. Förvaltningen har delfinansierat belysningen i Gula gången för att få till en förbättring innan jullovet.

I Flemingsberg skedde en serie våldstillbud under hösten, där förvaltningen deltog i det kommungemensamma koordinerade arbetet; nattvandrade, deltog i lokala samarbetsgrupper, verkade för belysning i området, ordnade utomhusaktiviteter som fotboll på kvällstid, följde med ungdomar på kvällen när det var mörkt m.m.

Vid kriser är snabba insatser avgörande för att återskapa trygghet i offentliga rum och i det lokala området. I Vårby dog en man efter att ha plockat upp en handgranat. Detta ledde självklart till oro och otrygghet i området. Redan vid tillfället etablerades krisstöd för allmänheten, i samverkan mellan förvaltningarna.

Antal besök till mötesplatserna för unga, 13-19 år				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	81 002	79 168	62 572	Bibehålla
Varav (%)				
Flickor	36	39	42	Öka
Pojkar	64	61	58	
Verksamhet				
Skogås, Ungdom 142	10 366	8 361	8 664	
Trångsund, Rockville	3 422	2 551	2 587	
Centrala Huddinge, Huset	11 391	9 344	8 123	
Segeltorp, Torpet	10 591	8 834	6 486	
Utsälje, Utsäljegårn	7 604	6 055	5 211	
Flemingsberg, Ungzon	11 750	11 322	10 206	
Visättra, Panncentralen	6 833	8 117	5 233	
Vårby, Vårby ungdom	19 045	11 963	6 461	
Glömsta fritidsgård*	-	5 149	9 601	

Generellt sett har antalet besök till fritidsgårdar minskat något, eller varit oförändrat. Vårby Ungdom sticker ut med en avsevärd minskning.

Minskningen har flera olika orsaker. I områden där våld har skett (exempelvis skjutningar) följer minskningen ett bekant mönster, direkt efter våldstillbud tillåts många ungdomar inte att vistas utomhus, framför allt tjejer.

En förändring i besöksgruppen är att den stora gruppen ensamkommande barn har blivit vuxna och inte längre deltar i fritidsgårdarnas aktiviteter.

Glömsta fritidsgård har en stor ökning av besökarantalet, vilket beror på att en dagverksamhet har genomförts på uppdrag av skolan, som också står för finansieringen.

Antal besök på biblioteken				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	386 837	366 692	356 407	Bibehålla
Varav				
Huvudbiblioteket	141 535	142 469	139 788	
Flemingsberg	55 528	54 658	57 192	
Segeltorp	37 420	18 353	13 277	
Skogås	81 918	79 054	80 899	
Trångsund	23 574	24 651	22 809	
Vårby	46 862	47 507	42 442	

En betydande förklaring till att besökssiffrorna har minskat i Segeltorp beror på minskningen av lokalytan, men också på att skoleleverna inte använder folkbiblioteket i samma utsträckning under skoldagens raster på grund av att entrén nu är vänt mot allmänheten och centrum.

Den varma sommaren har bidragit till att biblioteken inte har kunnat erbjuda bra luft och klimat i sina lokaler. Något som nämnvärt påverkat besöksantalet under de varmaste veckorna i sommar.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen ska genomföra en inventering av hänvisningsskyltar till verksamheter.

Uppföljning: Inventeringen har genomförts och överlämnats till KSF. Förvaltningen avvaktar kommunens skyltprogram som är under framtagande.

+ Ökad delaktighet

De politiska partierna och deras förtroendevalda utgör grunden i den representativa demokratin. De förtroendevalda ska ges goda förutsättningar för sitt arbete så att demokratin kan fungera. Invånare och brukare ska ges möjligheter att påverka och vara delaktiga i utformningen av kommunens verksamheter.

Under 2018 har ungdomar mött politiker i dialoger i Flemingsberg och Utsälje. Ungdomar har formulerat sina viktigaste frågor, och politiker har lyssnat och sedan gett olika perspektiv på hur ungdomar kan påverka och vara med och utveckla samhället.

Förvaltningen har utvecklat nya kostnadsfria verksamheter i områden som haft lågt deltagande i fritidsaktiviteter. Exempelvis har Öppen kulturskola ökat antalet elever från färre än tio till över 100 aktiva musicerande barn och unga. Även familjer har bjudits in till Öppen kulturskola, där de kan ta del av sina barns framsteg i lärande, men även i ett lokalt, tryggt sammanhang.

Spontanpengen har under året omarbetats till att bli Inkubator, vilket i korthet innebär att processen blir förtydligad och förenklad i syfte att underlätta för ungdomars egna projekt.

Andel e-post som besvarats inom två dygn				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt (%)	89	89	100	Behålla
Föreningars och studieförbunds nöjdhet med förvaltningens service*				
	2013	2015	Etappmål	
Totalt (%)	88	89		

* Måttet följdes inte upp 2017, nästa uppföljning sker 2019.

Antal avgiftsfria kulturarrangemang i kommunens regi eller med stöd av bidrag från kommunen				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	867	890	976	Bibehåll a
Varav				
Kommunens regi	623	586	560	
Med stöd av kommunen	244	304	416	
Område				
Sjödalen/Fullersta	320	343	380	
Stuvsta/Snättringe	59	51	7	
Flemingsberg	57	37	81	
Segeltorp	70	16	38	
Skogås	99	180	178	
Trångsund	67	61	84	
Vårby	195	202	208	
Antal besökare på avgiftsfria kulturarrangemang i kommunens regi eller med stöd av bidrag från kommunen				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	44 284	43 772	64 437	Bibehåll a
Varav				
Kommunens regi	21 794	-	25 826	
Med stöd av kommunen	22 490	-	38 611	

Antal kulturarrangemang med stöd från kommunen har ökat, vilket är glädjande. Huddinge har ett aktivt och brett kulturföreningsliv som har arrangerat fler evenemang och även nått större publikgrupper. Det senare kan bero på att ett långsiktigt arbete breddar och ökar publikantalet, men även att flera föreningar har haft jubileer under året och i och med det arrangerat större och breda evenemang. Värt att nämna är det nya arrangemanget Huddinge Vårsalong, ett folkligt konstevenemang arrangerat av kommunens samtliga konstföreningar vilket nådde 2 000 besökare. Flera föreningar arrangerade även evenemang kopplat till högtider, vilka tillsammans har lockat över 4 000 besökare. Utifrån ett demokratiskt perspektiv är det viktigt att det finns aktiviteter som är öppna för alla utan kostnad och att människor möts och samlas på offentliga platser. Programgruppen fortsätter att sprida öppen programverksamhet i kommunens samtliga delar för att göra kulturen mer tillgänglig för alla. Sedan programgruppen startade kan vi se ökad aktivitet i kommunens prioriterade områden. Det finns fortfarande en överrepresentation av offentliga program med fri entré i kommunens centrala

delar. Dock ingår över 40 arrangemang på Sundby Gård i siffran för Sjödalen/Fullersta.

Antal, av ungdomar, genomförda bidragsberättigade aktiviteter för ungdomar				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	26	15	12	Minska

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen ska förtydliga och förenkla processen inom ramen för spontanpeng för snabbare och enhetligare hantering av inkomna ansökningar.

Uppföljning: En ny processbeskrivning för hantering av spontanpeng är framtagen och kommer att tas upp för beslut av kommunfullmäktige.

- Förvaltningen ska undersöka möjligheterna att stärka föreningars informationsspridning via digitala kanaler.

Uppföljning: Förvaltningen har tagit fram en marknadsföringssida på huddinge.se för att stärka föreningars informationsspridning via digitala kanaler samt tillgängliggjort information på webben. Arbeta pågår med att digitalisera alla blanketter kopplade till föreningslivet.

🟢 Ökad jämlikhet

Jämlikhet i Huddinge betyder att alla ska ha likvärdig service och jämlikt bemötande oavsett bostadsort, ålder, kön, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Ingen ska lämnas efter, och ingen ska hållas tillbaka.

Folkhälsoplanen syftar till att skapa meningsfull verksamhet för barn och ungdomar i socioekonomiskt utsatta områden. Genomförandet av folkhälsoplanen bidrar därmed till detta mål, men redovisas under målet Fler upplever god hälsa.

Kulturstrategiska enheten har under 2018 arbetat aktivt med evenemangsprocessen utifrån målet jämlika scener. Alla invånare ska ha möjlighet att få ta del av kulturella upplevelser och kulturen ska vara öppen och tillgänglig för alla. Parksommarprogrammet har i år visat på en tydlig bredd och kunnat erbjuda ett brett och jämlikt utbud med fri entré i Huddinges parker för 765 barn, unga och vuxna. Utöver parksommarprogrammet nådde förvaltningens större evenemang Huddinge Jazz&Blues, Valborg, Midsommar och 1000 m konst, vilka arrangeras i samverkan med föreningslivet, tillsammans hela 12 700 besökare.

Under det gångna året har andelen tjejer som besöker mötesplatser för unga drastiskt minskat i främst två

verksamheter. Detta kopplas till ökande antal allvarliga våldstillbud i boendområdet, till killars dominans i skolmiljön, till den egna familjens kultur och förväntan på vad tjejer ska göra efter skolan, men även till mötesplatsernas utformning av verksamhet.

Utifrån kommunens Handbok i jämlikhetsanalys har mötesplatserna i Vårby – Flemingsberg, Skogås och Segeltorp undersökt skillnader mellan killar och tjejer, orsak till skillnader och tagit fram handlingsplaner tillsammans med ungdomar.

Under hösten 2018 genomfördes tjejdag i Flemingsberg och Vårby som en del i handlingsplan utifrån jämlikhetsanalys: en strukturerad verksamhet ledd av kvinnliga ledare. Fokus ligger på att skapa verksamheten tillsammans med tjejerna, och att tjejerna ska bli trygga i sig själva och därmed kunna ta större plats under veckans övriga dagar. På kort tid har antalet tjejer ökat.

En viktig del i detta arbete har varit att öppna upp mötesplatsen för föräldrar, så de vet vad som sker på mötesplatsen och att de känner sig trygga med att deras döttrar är där. Från november har förvaltningen genomfört familjeöppet på lördagar i Flemingsberg, där barn ungdomar och föräldrar är välkomna till en verksamhet som skapas tillsammans med biblioteket.

Förvaltningen har sett över möjligheten att tillsammans med kommunstyrelsens förvaltning ta fram en egen utbildning i HBTQ-frågor. Kulturskolan har genomfört en kortare HBTQ-utbildning i regi av myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor.

Andel flickor som besöker mötesplatserna för ungdomar i åldern 13–19 år				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt (%)	36	39	42	Öka
Verksamhet (%)				
Skogås, Ungdom 142	44,3	42	42	
Trångsund, Rockville	59,7	61	63	
Centrala Huddinge, Huset	28,9	34	35	
Segeltorp, Torpet	29,6	29	34	
Utsälje, Utsäljegårn	31,5	29	35	
Flemingsberg, Ungzon	31,9	38	31	
Visättra, Panncentralen	33,5	39	35	
Vårby, Vårby ungdom	38,3	34	21	
Glömsta fritidsgård	-	49	49	

Andelen tjejer som besöker fritidsgårdarna har ökat något. En större nedgång av andel tjejer syns i främst Vårby, men även i Flemingsberg. Detta har uppmärksammats under året,

varpå en jämlikhetsanalys har genomförts och en åtgärdsplan har implementerats i Vårby och Flemingsberg. Där syns vi nu en ökning av andel tjejer.

Andel pojkar i Kulturskolan				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt (%)	42	42	41	Bibehålla
Område, boende i (%)				
Högsta:	27	27	30	
Lägsta:	6	2	1,6	

Antal besök Öppen Kulturskola			
	2017	2018	Etappmål
Totalt	1 292	2 122	
Varav			
Flickor	59 %	71 %	
Pojkar	41 %	29 %	
Område			
Flemingsberg/Visättra	320	593	
Vårby	972	1 071	
Glömsta	-	325	

Andel flickor 7-20 år i föreningar med bidrag från kommunen*				
	2016	2017	2018	Etappmål
Idrottsföreningar	45 %	44 %	45 %	Bibehålla
Övriga föreningar	49 %	44 %	49 %	Bibehålla

* Som deltagit 10 gånger eller mer under ett år.

Antal aktiviteter för personer med intellektuell funktionsnedsättning med stöd från kommunen				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	110	116	116	Öka
Varav				
Fortlöpande aktiviteter	44	48	48	
Engångsaktiviteter	66	68	68	
Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning*				
Idrott (rankning i landet)	5/233	-	-	Indikator
Kultur (rankning i landet)	8/231	-	-	

* Tillgänglighetsundersökningen genomförs inte längre.

Förvaltningen deltar i projektet Idrott för alla med Attention för att öka möjligheten för barn med neuropsykiatriska sjukdomar att få en aktiv fritid. Under året har en pilotgrupp startat parkourträning för barn som inte har någon

fritidsaktivitet i ett samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen, Glömstaskolan och Korpen Huddinge Botkyrka.

Kultur- och fritidsförvaltningen har även genomfört ledarutbildning för idrottsledare kring bemötande i sin ledarroll och bidragit med kunskap i framtagningen av Attention utbildningsmaterial i ämnet.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen ska fortsätta att genomföra jämlikhetsanalyser på mötesplatser.

Uppföljning: Jämlikhetsanalyser har genomförts på mötesplatserna i Vårby – Flemingsberg, Skogås och Segeltorp.

- Förvaltningen ska sprida ”eftermiddagskul” till fler kommundelar.

Uppföljning: Eftermiddagskul erbjuds nu i Vårby och Flemingsberg och finansieras med statsbidrag för minskad segregation. Behovet av verksamhet och aktiviteter för målgruppen 10–12-åringar, efter det att skolan slutar, förblir dock väldigt stort. Särskilt i de socioekonomiskt mer utsatta områdena där få av dessa barn är inskrivna på fritids och/eller deltar i kostnadsbelagda eftermiddagsaktiviteter.

- Förvaltningen utvecklar aktiviteterna enligt folkhälsoplanen även i Skogås.

Uppföljning: Förvaltningen har utvecklat aktiviteter i Skogås så att öppna träningstillfällen finns även där.

Ökad nöjdhet med bemötandet vid kontakt med kommunen

Bemötande och kundservice är nyckelfrågor om Huddinge ska bli en av de populäraste kommunerna i länet att bo, besöka och verka i.

Biblioteken har genomfört ytterligare tillgänglighetstester på det digitala biblioteket och utifrån dessa vidtagit en rad åtgärder. Dessutom har det digitala biblioteket kompletterats med flerspråkig information och information- och stödtexter på klarspråk och lätt svenska har lagts till. Allt för att underlätta för prioriterade målgrupper. Positiva effekter av detta arbete har kunnat ses i statistik, såväl som i brukardialog med berörda målgrupper.

Ambulerande teamet har under året förbättrat sina rutiner och är nu välkända i kommunen bland föreningar och även skolor som nyttjar de anläggningar som kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar för.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen deltar i arbetet med att ta fram en kommungemensam servicepolicy.

Uppföljning: Service kommer att ingå i en ny kommunövergripande kommunikationspolicy som är under beredning.

Ökad valfrihet

Huddinge växer och allt fler vill ta del av meningsfull fritid. Förvaltningen ser därför vikten av att samverka och att se till det totala utbudet av fritidsverksamhet i kommunen. Kulturskolan, kulturhus, fritidsgårdar, idrottsföreningar, kulturföreningar och fler aktörer erbjuder ett brett utbud av aktiviteter för barn och unga. Hela erbjudandet behöver synliggöras och kommuniceras till kommunens invånare, så att var och en kan välja det alternativ som passar just dem bäst.

Förvaltningen samverkar med andra aktörer för att hitta innovativa sätt att samarbeta och effektivisera verksamhet. Under det gångna året har mötesplatserna välkomnat studieförbund och föreningar in i sina lokaler, där nytt verksamhetsinnehåll har skapats tillsammans. Exempelvis har Studieförbundet Vuxenskolan flyttat in i Huset under renoveringen av Fullersta Bio, för att sedan flytta dit med ett gemensamt nytt koncept. I Skogås erbjuder föreningen Vägen Ut på mötesplatsen musikverksamhet och föräldraföreningen IFFI har förlagt en del av sin verksamhet dit.

Skogåshallens avtal gick ut under året och en ny upphandling genomfördes. BeFair vann upphandlingen och har drivit anläggningen sedan augusti. Det nya avtalet har lett till ökade kostnader för förvaltningen.

Antal barn och unga inskrivna i Kulturskolan och studieförbund, per läsår				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	5 924	4 409	5 526	
Varav				
Kulturskolans verksamhet	2 203	2 140	2 113	Bibehålla
Studieförbundens verksamhet	3 721	2 269	3 413	
Andel elever i Kulturskolan, kön (%)				
Flickor	58	58	58	
Pojkar	42	42	42	

Antal barn och unga inskrivna i studieförbundens verksamhet har ökat för att närma sig 2016 års siffror. Förändringen 2017 kan kopplas till en större centralisering av flertalet studieförbund då den lokala förankringen till stor del gick förlorad. Det senaste året kan vi dock se en viss återgång till lokala eller delregionala verksamhetsutvecklare för studieförbunden, vilket bör ha resulterat i ett mer behovsanpassat utbud.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen fortsätter att utveckla e-tjänsten för Kulturskolan och andra kulturaktörer.

≡ Fler i jobb

≡ Fler arbetstillfällen

Ett särskilt fokusområde för 2018 har varit näringslivsklimatet. Alla nämnder har i uppdrag att stärka, utveckla och förbättra sina kontakter med näringslivet. Uppdraget har ett tydligt fokus på företagets behov av effektivare processer och ett professionellt mottagande. Under 2018 antogs kommunens kulturpolitiska program med förvaltningsövergripande formuleringar gällande de kulturella och kreativa näringarna men även den regionala kulturstrategin som kopplar till Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF) 2050 och där en av prioriteringarna är att finna nya strukturer och identifiera områden för samverkan mellan kultur- och näringsliv. Enligt det kulturpolitiska programmet ska nära samverkan mellan kommunens förvaltningar och det lokala näringslivet i utvecklingen av kommunens regionala kärnor ska skapa förutsättningar för en stark utveckling och långsiktigt hållbar kulturdriven tillväxt och kreativt företagande i Huddinge. Under året har kommunövergripande samtal förts med framförallt Botkyrka och Haninge för att hitta former för hur vi gemensamt kan samverka i de regionala kärnorna utifrån kommande kulturbehov i till exempel regionala kulturanläggningar, fokus på kulturproduktion och högre utbildning.

Frågan om hur frågor om kulturella och kreativa näringar ska drivas regionalt kommer ta ett omtag då ansvaret framöver går över från Landstingets kulturförvaltning till Tillväxt- och regionplanekontoret. Nätverket Kreativa Stockholm är ett viktigt forum där Huddinge aktivt deltar.

För att skapa fler arbetstillfällen ska Huddinge kommun bidra med särskilda satsningar, bland annat den kommunala anställningsformen 100 Huddingejobb, men även skapa feriearbeten för ungdomar boende i kommunen.

≡ God omsorg för individen

Den sammantagna måluppfyllelsen bedöms som god. Orsaken till att etappmålet Antal kunder med fysisk aktivitet på recept (FaR) inte nås ligger utanför kommunens ansvarsområde.

Uppföljning: Åtagandet är genomfört. Implementering av den nya e-tjänsten har påbörjats, och tas i bruk fullt ut 2019.

Antal erbjudna 100 Huddingejobb				
	2016	2017	2018	Etappmål
Antal	6	0	0	Bibehålla
Antal mottagna feriearbetare				
Antal	49	35	21	Öka

Förvaltningen har under året inte haft några anställda i 100 Huddingejobb.

Det har varit en successiv minskning av antal mottagna feriearbetare till förvaltningen och så även under 2018. Förvaltningen har erbjudit ett större antal ferieplatser, men dessa platser har inte kunnat nyttjas då antalet ungdomar som sökt ferieplats i kommunen varit mindre till antalet än antalet erbjudna platser i kommunen som helhet.

Särskilt prioriterat 2018: Prioritera insatser som leder till att fler Huddingebor får ett jobb.

Särskilt prioriterat 2018: Ett särskilt fokusområde för 2018 är näringslivsklimatet.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen ska utveckla och förtydliga processen om antal erbjudna feriearbetsplatser.

Uppföljning: Ansvaret för fördelningen av feriearbetsplatser ligger på barn- och utbildningsförvaltningen. Samråd behöver ske mellan förvaltningarna.

- Förvaltningen deltar i det kommungemensamma arbetet med att ta fram en handlingsplan för förbättrat företagsklimatet, bland annat utifrån ny näringslivsstrategi.

Uppföljning: Förvaltningen har deltagit samt utvärderat och följt upp handlingsplanen i näringslivsgruppen.

≡ Fler upplever god hälsa

Huddinge kommun ska skapa förutsättningar för god hälsa på lika villkor för samtliga invånare. Genom generella, men även riktade, insatser skapar förvaltningen i samverkan med civilsamhället ett brett utbud av hälsofrämjande aktiviteter. Förvaltningen strävar efter att utifrån ett jämlikhetsperspektiv erbjuda meningsfull fritid, där både idrottande, tillgång till natur, spontanidrotts- och lektytor

samt kulturellt skapande finns tillgängligt, oavsett kommunedel.

Fysisk aktivitet förebygger en rad hälsoproblem, både gällande fysisk och psykisk hälsa. Ökad fysisk aktivitet är ett viktigt folkhälsopolitiskt mål eftersom barns stillasittande ökar. Förvaltningen har implementerat folkhälsoplanen under 2017 och under 2018 arbetet i syfte att skapa meningsfull verksamhet för barn och ungdomar i socioekonomiskt utsatta områden fortsatt. Genomförandet av folkhälsoplanen bidrar därmed även till målet Ökad jämlikhet. Förvaltningen har som mål i folkhälsoplanen att det ska finnas minst tre öppna träningstillfällen i Skogås, Flemingsberg och Vårby. Under 2018 har detta mål nåtts.

Konstgräsplanen som anlades vid Annerstaskolan utökades till att innehålla fler ytor utöver konstgräs för att öka spontanaktiviteterna.

Huddinge kommun tilldelades drygt fyra miljoner kronor i statsbidrag för att öka vattenvanan hos sexåringar. Kommunen har erbjudit alla barn att gå en intensivssimskola fyra tillfällen under en vecka genom förskoleklass. Alla skolor har dock inte haft möjlighet att nyttja detta då tiderna inte passat verksamheten. Under sommarlovet erbjöds avgiftsfri intensivssimskola i fyra dagar för kommunens sexåringar där 85 barn deltog. För att stimulera barn att vistas i vatten skickade förvaltningen ut ett simkit med bland annat dykring och flytplatta till alla barn i förskoleklass i kommunen. Effekten av detta är att sexåringarna har badat betydligt mer under 2018 än ett normalår och därmed ökat sin vattenvana.

Nyttan av fysisk aktivitet är mycket stor även för de äldre. Under hösten 2018 har en grupp om 15 personer som är 85 år och äldre samlats i Huddingehallen för att träna en gång i veckan. Vid dessa tillfällen har två utbildade friskvårdsledare funnits på plats. Inför projektets start genomförde förvaltningen studiebesök hos andra kommuner, bland annat Nacka kommun, i syfte att ta del av deras goda erfarenheter och få inspiration till detta upplägg. Efter träningspassen erbjuds gruppen kafé och social samvaro, vilket också är viktigt för en god hälsa. Deltagarna har under perioden blivit starkare och fått bättre balans och är mycket positiva till att fortsätta träna. Förvaltningen har därför beslutat att driva detta vidare under 2019.

Förvaltningen har under 2018 deltagit i det kommunövergripande arbetet med att ta fram ett preventionspaket inom ramen för Samkraft. Förvaltningen har genom sitt breda främjande arbete en viktig roll i det förebyggande arbetet i kommunen. Genom trygga mötesplatser med aktivitetsbaserad verksamhet, Kulturskolan, biblioteken och idrottsverksamhet kan barn och unga ta del av meningsfull fritid.

I arbetet med preventionspaketet under året har två huvudmål tydliggjorts, dels att kommunen ska ha fokus på att främja skolframgång och dels säkerställa att barn har trygga familjerelationer.

Andel barn och unga som tränar/motionerar minst 2 gånger per vecka			
	2009	2015*	Etappmål
Åk 4-6			ÖKA
Flickor	73 %	77 %	
Pojkar	86 %	82 %	
Åk 7-9			ÖKA
Flickor	63 %	64 %	
Pojkar	79 %	80 %	
Gymnasiet			
Flickor	48 %	55 %	
Pojkar	74 %	70 %	

Uppföljning av barns fysiska aktivitet tas med i arbetet av utvärdering av idrottspolitiska programmet.

Antal kunder med fysisk aktivitet på recept (FaR)				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	184	198	2	Bibehålla

Det har varit en stor minskning av antalet kunder med fysisk aktivitet på recept (FaR) hos förvaltningen under året. Recepten förskrivs av personal inom hälso- och sjukvården. Minskningen beror troligtvis på en minskad förskrivning av FaR. Förvaltningen bör inleda en dialog med hälso- och sjukvården i syfte att vända utvecklingen.

Antal barn och ungdomar 7-20 år i föreningar med bidrag från kommunen*				
	2016	2017	2018	Etappmål
Idrottsföreningar	16 397	18 384	20 183	Öka
Flickor	45 %	44 %	45 %	
Pojkar	55 %	56 %	55 %	
Övriga föreningar	1 402	806	1 189	
Flickor	49 %	32 %	49 %	
Pojkar	51 %	68 %	51 %	

* Som deltagit 10 gånger eller mer under ett år.

Antal genomförda aktiviteter för barn och ungdomar 7-20 år i bidragsberättigade föreningar				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	738 379	774 345	415 163*	Bibehålla
Varav (%)				
Flickor	38	39	40*	
Pojkar	62	61	60*	

* För 2018 redovisas enbart vårterminens aktiviteter. Redovisning för övriga år avser helår. Resultat för helår 2018 redovisas i delår 2 2019.

Ekosystem i balans

Minska klimatpåverkan och luftföroreningar

Huddinge kommun står inför en kraftig expansion och en stor mängd bostäder, arbetsplatser etcetera kommer att byggas. Det är en stor utmaning att samhällsbyggandet sker på ett hållbart sätt och att hänsyn tas till ekosystemens ramar. Likaså är det mycket viktigt att arbeta för att påverka människors beteenden i rätt riktning, till exempel för att minimera klimatpåverkan.

Särskilt prioriterat 2018: Energieffektivisering genom beteendeförändring.

Särskilt prioriterat 2018: Kommunen har som särskilt mål att behålla titeln bästa friluftskommun och bästa naturvårdskommun även under 2018.

I undersökningen som ligger till grund för utmärkelsen Sveriges friluftskommun 2018, som delas ut av Naturvårdsverket och dess samarbetspartners, rankades Huddinge som nummer 22. Jämfört med Stockholms län fick Huddinge högst ranking. Huddinge har även utsetts till Sveriges bästa naturvårdskommun 2018 av Naturskyddsföreningen.

Kultur- och fritidsförvaltningen har i samarbete med natur- och byggnadsförvaltningen utrett åtgärder för att förbättra och tillgängliggöra delar av spåren och lederna i Trångsund, Skogås och Källbrink. Natur- och byggnadsförvaltningen kommer att förbättra leden mellan Mörtvik och Österhagen under våren 2019. Elljusspåret i Trångsund har inte underhållits på många år och behöver en total renovering. Projektet ingår i samhällsbyggnadsplanen. Elljusspåret i Källbrink är funktionellt men det behövs en upprustning av belysningen. Ansvarig förvaltning för spåret behöver dock utses. Förhoppningsvis kommer ansvarsfrågan för spåret lösas inom kort i och med pågående arbete för att förtydliga ansvarsområden inom kommunen.

Särskilt prioriterat 2018: Prioritera tidiga insatser som leder till ökade möjligheter för individen att styra sitt eget liv och skapa sin egen framtid samtidigt som de på lång sikt leder till minskade kostnader.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen deltar i det kommungemensamma arbetet med att ta fram ett preventionspaket inom ramen för Samkraft.

Uppföljning: Projektet är försenat och har förlängts med tre månader.

Under 2018 aktualiserades frågan om granulat då Naturvårdsverkets rapport om mikroplaster pekade ut granulat som en av de största källorna till utsläpp. Granulat definieras som mikroplast och miljöfarligt. Det framkom senare att siffrorna inte var korrekta men varje kommun med konstgräs har sedan dess arbetat med frågan. Förvaltningen har under 2018 utbildat nämnden i ämnet och deltagit i samtliga seminarier som anordnas av SKL för att ta del av den senaste forskningen. Berörd personal har vidareutbildats för att minska svinnet av granulat på kommunens sju konstgräsplaner med granulat. Granulatfällor har satts in i brunnar så att de inte förs med ut i dagvattnet och man har satt upp skyltar på planerna där brukarna uppmanas att se till att granulatet stannar på planen.

Förvaltningen har också skrivit en handlingsplan om hur kommunen ska arbeta med konstgräs som är ute på remiss.

Energianvändningen i kultur- och fritidsförvaltningens lokaler (kWh)				
	2016	2017	2018	Etappmål
Skogås Racketcenter	270 000	220 275	251 620	Minska
Storängshallen	573 445	537 582	514 270	
Stuvstahallen*	-	-	222 292	
Fleminghallen*	-	-	181 368	

*Nyttillkomna hallar under 2017.

Den varmare våren, sommaren och tidiga hösten har lett till ökad energiförbrukning i Skogås Racketcenter på grund av ökad belastning på fläktarna för att kyla ner hallarna.

Friskis och Svettis är dessutom en ny grupp på anläggningen som använder omklädningsrummen och bastun i stor utsträckning.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen ska genomföra en informationsinsats för personalen samt se över tidsstyrning av ventilation i anläggningar och samråda med Hüge.

Uppföljning: Utbildningsinsatsen för personalen kommer att genomföras under 2019 på grund av svårigheter att hitta rätt kompetens. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med energieffektivisering.

Systematisk kvalitetsutveckling

Systematiskt planera, följa upp och förbättra

Huddinge är en utvecklingsinriktad kommun och ska genom ett målmedvetet kvalitetsarbete driva på ständiga förbättringar inom kommunens samtliga verksamhetsområden och därmed bidra till att nå visionen om att bli en av de tre populäraste kommunerna i länet.

Under 2018 har kommunens digitalisering av styrmodellens processer fortsatt. Med anledning av det har en översyn av måttstrukturen i kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan genomförts. Syftet har varit att öka jämförbarheten med övriga kommuner i länet.

Särskilt prioriterat 2018: Kommunens kvalitetsarbete ska inriktas på att stödja verksamheterna och förbättra nämndernas förutsättningar att i första hand utföra basuppdraget.

Särskilt prioriterat 2018: Innovativa arbetsmetoder som leder till ökad kvalitet för invånare, företagare samt brukare och minskar kostnaderna för kommunen ska tas till vara och implementeras. Ett led i detta är att lära av andra kommuner som löser kärnverksamhetens uppdrag på ett mer kvalitativt eller kostnadseffektivt sätt. För att kunna jämföra Huddinge med andra kommuner behövs en ordentlig genomlysning av samtliga verksamheter. Det är kommunstyrelsens uppgift att hjälpa nämnderna med denna genomlysning.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen deltar i det kommungemensamma projektet i införandet av systemlösning för effektiv planering, uppföljning och processtyrning.

Uppföljning: Åtagandet löper enligt plan. Kultur- och fritidsförvaltningen har under året deltagit i det kommungemensamma projektet att digitalisera och effektivisera förvaltningars planering och uppföljningsarbete. Nämndens verksamhetsplan för 2019 har lagts in i systemet för att möjliggöra digitaliserad uppföljning under 2019.

- Förvaltningen ska bevaka utformning av rörelse/tidsstyrd belysning vid nybyggnationer av idrottshallar och andra anläggningar.

Uppföljning: Förvaltningen deltar i projekt avseende nya anläggningar och bevakar kontinuerligt utformning av belysning.

Ökad processorientering

Processorientering innebär att kommunen strävar efter att de kommunalt bedrivna verksamheterna ska präglas av processsynsättet. En process definieras som en kedja av aktiviteter som i ett återkommande flöde genomförs för att skapa ett specifikt värde för kunden.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen ingår i det kommungemensamma arbetet med att klassificera kommunens processer som nästa steg i Huddinges processorientering - HUDDklassa.

Uppföljning: Projektet bedrivs inom kommunstyrelsens förvaltning och kultur- och fritidsförvaltningen deltar. Projektet fortsätter under 2019. Förvaltningen har framställt en ny dokumenthanteringsplan med utgångspunkt i HUDDklassa, innehållande kommunens verksamhetsområden indelade i de tre verksamhetstyperna: övergripande kommunal ledning, kommunalt verksamhetsstöd samt kärnverksamhet.

God användning av digitaliseringens möjligheter

Efterfrågan på e-tjänster, transparens och flexibilitet samt kommunens satsning på e-förvaltning ställer krav på utveckling av verksamheten med stöd av IT.

Särskilt prioriterat 2018: IT-insatser som minskar kostnaderna för verksamheter och underlättar för medarbetarna ska prioriteras.

Förvaltningen har investerat cirka 1,65 mnkr i hårdvara under 2018. Mestadels består investeringarna i inköp av nya datorer, dockor och skärmar samt mobiltelefoner då förvaltningens befintliga hårdvaror börjar bli till åren. Datorer får vara högst 4 år gamla för att få användas i kommunens nät. Investeringarna ska underlätta och effektivisera det digitala arbetet för medarbetarna på kultur- och fritidsförvaltningen. Vidare har förvaltningen köpt in

VR (virtual reality)-datorer till lovaktiviteter för ungdomar. Det har förvaltningen fått statligt stöd för.

197 kommuner i landet har gått samman för att gemensamt och tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) göra en upphandling av en digital boknings- och bidragslösning. Projektet leds av SKL och SKL Kommentus. Huddinge kommun är en av 14 pilotkommuner och kommer att vara bland de första att få tillgång till de nya system som kommer att erbjudas för avrop.

Den nya dataskyddsförordningen trädde i kraft i maj 2018 och är lag i alla EU:s medlemsstater och ersätter nuvarande personuppgiftslag (PUL). Syftet är att enskilda ska få större kontroll över sina personuppgifter och förstärka de enskildas rättigheter, samt tydliggöra skyldigheterna för de som behandlar personuppgifter.

Förvaltningen har ett mycket gott resultat när det gäller måttet självskattning i verktyget E-blomlådan. Arbetet med utvecklingsåtagandena löper i stort sett enligt plan. Implementeringen av ett nytt digitalt boknings- och bidragssystem är försenat, vilket beror på upphandlingsförfarandet som SKL hanterar.

E-blomlådan*, självskattning tregradig skala	2016	2017	2018	Etappm ål
Kultur och fritid**	2,86	-	-	
Kulturintresserade, fritidsutövare och besökare	2,44	2,8	2,9	
Medelvärde Huddinge kommun	2,30	2,5	2,57	

*E-blomlådan är ett verktyg för självvärdering av service och verksamhetsutveckling med stöd av IT. ** Området kultur och fritid mäts inte från och med 2017 på grund av förändringar i undersökningen.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen deltar i arbetet med att införa ett e-arkiv.

Uppföljning: Projektet bedrivs inom kommunstyrelsens förvaltning och kultur- och fritidsförvaltningen har deltagit i arbetet. Förfrågningsunderlag gick ut under försommaren, visningar av tjänsteleverantörer/system skedde under sommaren och tilldelningsbeslut fattades under hösten. Den 1 januari 2019 träder avtalet i kraft. Införandet i Huddinge kommun kommer att börja med ett pilotprojekt avseende etablering av tjänsten och föra över information från W3D3 till e-arkivet. Samtliga förvaltningar kommer att bjudas in för att delta i pilotprojektet.

- Implementera åtgärder med anledning av dataskyddsförordningen.

Uppföljning: Arbetet med att implementera åtgärder med anledning av dataskyddsförordningen har fortsatt enligt plan under året. KSF anordnade under årets början ett utbildningstillfälle med allmän information om förordningen för kommunens samtliga anställda. På avdelnings- och enhetsnivå har förvaltningens interna arbetsgrupp, ledd av GDPR-samordnare, genomfört workshops i syfte att inventera förvaltningens personuppgiftshantering och se över vilka ändamål som nämnden har för sin hantering av personuppgifter. Arbetet mynnade bland annat ut i en registerförteckning. Förvaltningen har även tagit fram en ny dokumenthanteringsplan som beslutades av nämnden i oktober. Dokumenthanteringsplanens gallringsregler synkroniserar med registerförteckningen. En e-tjänst för registerutdrag har implementerats och förvaltningen ingår i den förvaltningsövergripande grupp som arbetar med att ta fram gemensamma rutiner för utlämning av registerutdrag. Vidare har en inventering av de gemensamma brevlådorna skett och förvaltningen deltar i arbetet med att skapa förvaltningsövergripande rutiner gällande funktionsbrevlådor. Nämnden har utsett ett dataskyddsbud och personuppgiftsbiträdesavtal har tecknats i förekommande fall. Arbetet fortsätter som en del av basuppdraget under 2019.

- Förvaltningen förbereder i projektform implementering av ett nytt digitalt boknings- och bidragssystem.

Uppföljning: Arbetet är försenat då det vid utvärdering av inkomna anbud konstaterades att inget anbud klarade kraven. Upphandlingen måste därför avbrytas. Projektgruppen (SKL) jobbar med att analysera utfallet av upphandlingen och projektets styrgrupp (SKL) ser över hur man kan justera projektet för att möta kommunernas behov. En ny upphandling kommer troligtvis att ske under våren 2019. Arbetet i Huddinge fortskrider enligt plan, men avvaktar den nya upphandlingen. Införandet av systemet är ett utvecklingsåtagande även under 2019.

Attraktiv arbetsgivare

Arbetet med Huddinge kommuns attraktivitet som arbetsgivare har fortsatt hög prioritet. Personalpolitiken syftar till att säkerställa kompetensförsörjning i syfte att uppnå vision och mål. Huddinge kommun ska som arbetsgivare attrahera och behålla engagerade, kompetenta och professionella medarbetare och chefer.

Antal anställda	2016-12	2017-12	2018-12
Totalt	188	189	183
Kvinnor (%)	60	61	58
Män (%)	40	39	42
Varav chefer	20	18	18
Kvinnor (%)	75	72	56
Män (%)	25	28	44
Personalomsättning (exkl. intern rörlighet), %			
Totalt (%)	12,4	13,7	12,5

Kultur- och fritidsförvaltningen har inga bristyrkesgrupper. Vi har dock märkt av den arbetskraftsbrist som idag råder i Sverige och speciellt i Stockholmsregionen genom minskat antal ansökningar, jämfört med tidigare, till de lediga tjänster som annonserats. Det finns svårigheter att rekrytera simskollärare, fritidspedagoger och bibliotekarier. Förvaltningen har använt sig av de kommungemensamma strategier som tagits fram för rekrytering och använt sociala medier i både marknadsförings- och rekryteringssyfte. Förvaltningen har en bra och godtagbar könsfördelning. Den totala personalrörligheten visar på en sund rörlighet. Antalet anställda visar ingen markant förändring utan är relativt oförändrad.

Måluppfyllelsen för målet bedöms som god. Nämnden visar fortsatt goda resultat när det gäller sjukfrånvaro. Två utvecklingsåtaganden under Aktivt medarbetarskap kommer att slutföras under våren 2019. I övrigt har utvecklingsåtagandena löpt enligt plan.

De siffror som redovisas i tabellerna, Medarbetarprofil, Hållbart medarbetarengagemang (HME), Motivation, Ledarskapsprofil, Hållbart medarbetarengagemang (HME)-Ledarskap samt Prestationsnivå är hämtade från medarbetarundersökningen 2018, som genomfördes under januari 2018. Siffrorna speglar således 2017 års upplevda arbetssituation.

Vid kvalitetsgranskning av tidigare redovisade siffror, hämtade från medarbetarundersökningar, har felaktigheter konstaterats. De felaktiga siffror som tidigare redovisats i

verksamhetsberättelser, delårsrapporter samt verksamhetsplaner har i denna verksamhetsberättelse korrigerats för åren 2016, 2017 och 2018. Förvaltningen har ett sämre resultat än vad tidigare redovisats.

Aktivt medarbetarskap

Ett aktivt medarbetarskap är viktigt för att uppnå en god verksamhet. Medarbetarskap handlar om att tillsammans med andra arbeta mot de gemensamma målen som ska kännetecknas av engagemang, ansvarstagande för sitt eget arbete och helheten samt en vilja att utvecklas och bidra till verksamhetens utveckling och kvalitet. I medarbetarskapet ingår att känna till och leva upp till kommunens gemensamma värden.

Medarbetarprofil (medarbetarskap, delaktighet, socialt klimat och lärande i arbetet)				
	2016	2017	2018	Etappmål I
Totalt	80,2	79,7	75,2	>75
Kvinnor	80,8	80,9	79,2	
Män	79,6	78,5	75,7	
Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Motivation				
Totalt	76	75	74	78
Kvinnor	78	77	76	(länssnitt)
Män	73	71	72)

I den årliga medarbetarundersökningen undersöks bland annat medarbetarprofilen och hållbart medarbetarengagemang. Medarbetarprofilen ger en bild av hur medarbetarna uppfattar sitt eget ansvar, inflytande, lärande och välmående på arbetsplatsen. Hållbart medarbetarengagemang (HME) Motivation mäter förutsättningarna för medarbetarengagemang.

Förvaltningen har en negativ trend för medarbetarengagemang. Inom respektive verksamhetsområde har handlingsplaner arbetats fram för att stärka ett aktivt medarbetarskap. Handlingsplanerna är något som förvaltningen arbetar aktivt med under hela året tillsammans med det övriga arbetsmiljöarbetet.

Aktivt ledarskap

Ledarskap är att nå resultat och få andra med sig i arbetet. Ledarskapet ska på ett tydligt och engagerande sätt skapa förståelse för uppdraget, klargöra och kommunicera mål och åtaganden samt skapa och upprätthålla välfungerande ar-

betsprocesser. Chefer ska utgöra goda förebilder utifrån kommunens gemensamma värden och driva ett aktivt förändrings- och utvecklingsarbete. Ledarskapet ska främja ett öppet samarbetsklimat, delaktighet i arbetet och goda idéer ska tas tillvara. I ledarskapet finns det också ansvar för att ge medarbetare återkoppling, stöd och möjlighet till utveckling.

Ledarskapsprofil (ledarskap, återkoppling, effektivitet och målqualität)				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	70,3	68,1	67,0	>68
Kvinnor	69,1	67,2	65,0	
Män	71,5	69,0	69,1	
Hållbart medarbetarengagemang (HME) – Ledarskap				
Totalt	81	78	74	79
Kvinnor	78	80	74	(länsnitt
Män	85	75	73)

Särskilt prioriterat 2018: Kommunen ska ha bra chefer eftersom ledarskapet har stor betydelse för medarbetarnas arbetsmiljö och verksamhetens kvalitet.

Nya chefer har i den mån det varit möjligt för verksamheten genomgått de chefsutbildningar som Huddinge kommun erbjuder nya chefer.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen ska fortsätta med insatser för enhetschefer för att stärka det transformerande ledarskapet.

Uppföljning: Förvaltningen har arbetat med det transformerande ledarskapet genom utbildningssatsningar och handledning för enhetscheferna via extern konsult för samtliga chefer inom förvaltningen under 2018. En väldigt uppskattad och verkningsfull satsning. Denna satsning kommer att fortsätta även under 2019 för att stärka cheferna i det transformerande ledarskapet.

Goda förutsättningar

Kommunen ska vara en bra arbetsplats med en god arbetsmiljö och lika villkor. Det ställer krav på ett långsiktigt arbete med insatser för arbetsmiljö, kompetensutveckling och förmåner såväl som arbetet för jämställdhet och mångfald samt en aktiv lönebild.

Förvaltningsledning och staber har flyttat till nya lokaler på Sjödalstorget 7 i samlokalisering med Hüge bostäder sedan juni, vilket har förbättrat arbetsmiljö och effektivitet för personalen.

Prestationsnivå				
*	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt	72,7	70,7	68,0	>70
Kvinnor	70,8	70,4	67,1	
Män	74,7	71,1	69,0	
Hållbart medarbetarengagemang (HME) – Totalt**				
Totalt	78	75	74	78
Kvinnor	77	77	74	(länsnitt
Män	79	73	72)

*Prestationsnivån är det sammanvägda resultatet av medarbetarenkäten och mäter medarbetarnas förutsättningar för att prestera och må bra.

** HME Totalt mäter organisationens och dess chefers förmåga att skapa, tillvarata och upprätthålla ett stort medarbetarengagemang.

Sjukfrånvaron (total)				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt (%)	6,9	5,1	4,9	7
Kvinnor (%)	5,9	5,0	5,7	
Män (%)	8,4	5,2	3,8	
Korttidssjukfrånvaron (1-14 dagar)				
Totalt (%)	2,4	1,9	2,0	Behålla
Kvinnor (%)	2,3	2,0	1,8	
Män (%)	2,6	1,9	2,1	
Långtidssjukfrånvaron (över 180 dagar)				
Totalt (%)	2,3	2,4	2,1	Minska
Kvinnor (%)	2,5	2,2	3,0	
Män (%)	1,9	2,7	1,0	

Sjukfrånvaronivån på förvaltningen ligger på en bra nivå.

Särskilt prioriterat 2018: Öka frisknärvaron genom att minska sjukfrånvaron.

Särskilt prioriterat 2018: Kommunen ska aktivt arbeta med att vara en attraktiv arbetsgivare både för rekrytering av ny personal men också för att behålla de som redan arbetar i kommunen.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen deltar i det kommungemensamma arbetet i att utföra systematiskt och aktivt rehabiliteringsarbete.

Uppföljning: Förvaltningen har deltagit i det kommungemensamma arbetet i det systematiska och aktiva rehabiliteringsarbetet. Förändringar i socialförsäkringsbalken vad gäller rehabiliteringsplan för återgång i arbete, har implementerats och uppskattats av både medarbetare och chefer. Det har gjorts uppföljningar minst en gång per månad av medarbetare med sjukfrånvaro.Handledning och stöd i rehabiliteringsarbetet har erbjudits av HR. Nytt avtal med företagshälsovården har tecknats vilket borde innebära ett ökat stöd för chefer och medarbetare.

- Förvaltningen ska genomföra utbildningar i bemötande avseende att förebygga risker för hot och våld för all personal.

Uppföljning: Förvaltningen har under hösten/vintern erbjudit samtlig personal utbildning i hot och våld för att förebygga risker. Utbildningen har anpassats till den aktuella verksamheten och medarbetarnas behov vilket varit mycket uppskattat av medarbetarna.

- Alla enheter i förvaltningen ska under 2018 ha genomfört för verksamheten relevanta kartläggningar av risker i arbetsmiljön och följt kommunens rutiner för uppföljning av arbetsmiljöarbetet.

Uppföljning: Alla enheter på förvaltningen har gjort arbetsmiljökartläggningar av risker i arbetsmiljön och följer kommunens rutiner för uppföljning av arbetsmiljöarbetet.

- Förvaltningen deltar i det kommungemensamma arbetet i att implementera nya löneanvisningar och samtalsmallar.

Uppföljning: Förvaltningen har implementerat Huddinge kommuns lönekriterier, planerings- och uppföljningssamtal

samt lönesamtal. Dessa dokument har varit uppskattade från chefer och uppfattats vara enklare att använda.

- Ta fram rutiner för en förvaltningsgemensam introduktion av nyanställda.

Uppföljning: För att både attrahera och behålla medarbetarna är det viktigt att ge de nyanställda medarbetarna bra förutsättningar att kunna utföra sitt uppdrag, vara engagerade och medverka till utvecklingen på arbetsplatsen. Arbetet med att ta fram en rutin har påbörjats och kommer att slutföras i början av 2019.

- Ta fram rutiner för informationsspridning av interna utbildningar, workshoppar och seminarier i kompetensutvecklingssyfte.

Uppföljning: Arbetet med att ta fram en rutin för informationsspridning av interna utbildningar, workshoppar och seminarier i kompetenssyfte har påbörjats och kommer att slutföras under våren 2019. Vissa åtgärder har genomförts under året.

+ Sund ekonomi

Den samlade måluppfyllelsen för målet har bedömts som mycket god. Måluppfyllelsen för delmålen Budgethållning och Långsiktig balans har bedömts som mycket god mot bakgrund av att årets resultat är ett överskott på 2,3 mnkr och det balanserade resultatet förväntas öka till 6,9 mnkr.

+ Budgethållning

Ekonomistyrningsprinciperna är tydliga i att nämnderna har ansvar och befogenheter att fatta nödvändiga beslut för att hålla budget. Stor vikt har dessutom lagts vid regelbunden ekonomisk rapportering och vid kommunstyrelsens ansvar att föreslå åtgärder för de fall nämnderna brister i sitt ansvar.

Nämnden har följt de ekonomistyrningsprinciper som kommunfullmäktige beslutade om i Mål och budget 2018. Reglerna syftar till att skapa effektivitet i ekonomisk planering och uppföljning samt i det samlade resursutnyttjandet.

Nämndens ekonomistyrning:

- Förvaltningens verksamheter är uppdelade i enheter där verksamhetschefer har att fördela resurserna och ansvara för att verksamheten bedrivs inom den ram som nämnden anvisat.
- Vid konflikt mellan mål och medel är det medel som styr.

- Genomföra regelbunden ekonomisk uppföljning bland annat med hjälp av lednings- och informationssystemet LIS.
- Med hjälp av budget- och uppföljningssystemet IBP genomförs en fördjupad ekonomisk dialog i samband med delårsboksluten.
- Vid månadsuppföljningen samt vid delårsrapporterna ska förvaltningen redovisa åtgärder vid obalanser. En fördjupad uppföljning med förslag till eventuella åtgärder ska beslutas av nämnden i samband med delårsboksluten.

Budgethållning				
	2016	2017	2018	Etappmål
Nämndernas resultat (mnkr)	0,1	-3,4	2,3	0

Måluppfyllelsen är mycket god och utfallet för år 2018 är 2,3 mnkr under förutsättning att nämnden får tilldelning för ökade lokalkostnader på 9,4 mnkr. De ökade lokalkostnaderna beror på införandet av självkostnadshyra från och med den första januari. Nämnden har ett positivt resultat om 2,3 mnkr.

Under året har nämnden äskat och tilldelats 0,2 mnkr i kapitaltjänstkostnad för en tillkommande anläggning, en

agilitybana (hinderbana för hundar), vid Visättra idrottsplats.

Nämndens budget utökades med 13,1 mnkr i juni 2018 med medel avseende nettokostnader för Fleminghallen för år 2018.

Särskilt prioriterat 2018: Öka avgiftsfinansieringen inom de verksamheter där det är möjligt.

Den första januari 2018 genomfördes taxeeökning i två verksamheter, Huddingehallen och Skogås racketcenter. Kommunfullmäktige har beslutat att höja avgifter för upplåtelse av kommunens lokaler och anläggningar samt att höja bad- och träningsavgifter i kommunens lokaler och anläggningar. Avgiftshöjningen gäller från och med första januari 2019.

Utvecklingsåtaganden

- Förvaltningen ska under 2018 utveckla och effektivisera rutiner för taxehantering.

Uppföljning: Genomfört.

+ Långsiktig balans

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar med att finna effektiviseringar för att få maximal nytta för invånarnas skattemedel. Kostnadsnivåerna för verksamheten ska analyseras och jämföras med andra som underlag för effektiviseringar och omprioriteringar. Nya nyckeltal kommer framgent att tas fram för att kunna jämföra hur nämnden ligger till i förhållande till länet.

Kommunstyrelsens förvaltning leder ett projekt för identifiering, prioritering och genomlysning av verksamheter. Nyckeltal för kostnadsjämförelser ska tas fram för att användas i projektet och i ordinarie planering och uppföljning. Kultur- och fritidsförvaltningen följer arbetet och deltar vid behov.

Balanserat resultat				
	2016	2017	2018	Etappmål
Totalt (mnkr)	5,7	6,2	6,9	5,7

Måluppfyllelsen för långsiktig balans bedöms som mycket god. Huddinge kommuns finansiella mål är satt med inriktning att långsiktigt säkra kommunens tillgångar. Nämndens mål är att det balanserade resultatet ska vara positivt.

Det balanserade resultatet för nämnden vid årets ingång av 2018 är ett överskott om 6,2 mnkr. Nämnden visar ett överskott om 2,3 mnkr under förutsättning att nämnden får full kompensation för självkostnadshyran om 9,4 mnkr som införs från och med första januari 2018. Nämnden begär att föra överskottet vidare till det balanserade resultatet.

Särskilt prioriterat 2018: Åtgärder för att säkra en långsiktig finansiering av kommunens investeringar ska implementeras.

Förvaltningen har som målsättning och strävar efter att hitta nya vägar för att utveckla befintliga och nyproducerade anläggningar samt för att kunna samutnyttja lokaler.

Kultur- och fritidsförvaltning deltar i det kommungemensamma projektet för samhällsplanering och lokalförsörjning för att i ett tidigt läge kunna planera samt hitta utförare till byggandet av lokaler.

Särskilt prioriterat 2018: Kommunen ska nå ett årligt resultat om 2 %.

Särskilt prioriterat 2018: Kommunen ska aktivt söka extern finansiering t.ex. EU-medel för att utveckla verksamheterna.

Förvaltningen har flera pågående projekt med extern finansiering. Medlen kommer framförallt från Kulturrådet, Socialstyrelsen och Boverket och avser bland annat Öppen kulturskola under 2018, Skapande Skola per läsår 2018/2019, lovaktiviteter, avgiftsfri simskola för barn som går i förskoleklass, d.v.s. barn som är födda 2012, finansiering av byggandet av en fotbollsplan i Skogås.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor finansierar sommarlovsaktiviteter och förstärkning av fritidsgårdar. Statens kulturråd har gett bidrag för att stärka upp inköp av litteratur till biblioteken.

Bidragsgivare	Syfte	Belopp i tkr
MUCF	Förstärka fritidsgårdar och sommarlovsaktivitet	1 249
Kulturrådet	Kulturgaranti	1 276
Kulturrådet	Främja barn och ungas läsintresse	1 163
Kulturrådet	KUR-medel - 2	1 668
Kulturrådet	Kulturskolan	1 800
Socialstyrelsen	Lovpeng	1 260
Kulturrådet	Stärka bibliotek	2 500*
Boverket	Ny fotbollsplan, Skogås	5 531**
Socialstyrelsen	Fri simskola	4 912
Tillväxtverket	Motverka segregation	1 200
Summa		22 559

* Medlen får användas till och med augusti 2019.
** Fotbollsplanen i Skogås kommer att anläggas under 2019.

Budgetåret 2018

Resultaträkning, mnkr

	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse mot budget 2018	Bokslut 2017
Taxor och avgifter	19,4	18,6	-0,8	17,4
Försäljning av verksamhet	0,1	0,1	0,1	0,1
Bidrag	2,7	9,4	6,7	6,7
Övriga intäkter	7,1	6,9	-0,2	6,1
Intern resursfördelning				
Verksamhetens intäkter	29,2	35,1	5,8	30,3
Personal	92,7	88,5	-4,1	86,7
Lokaler	120,8	120,5	-0,2	98,9
Bidrag kostnader	13,1	13,7	0,6	13,5
Köp av verksamhet	10,2	8,1	-2,1	9,0
Konsulter och inhyrd personal	4,4	5,4	1,0	6,5
Varor och tjänster	19,6	28,5	8,9	22,3
Övriga kostnader	0,1	0,3	0,2	0,2
Kapitalkostnad	4,3	3,5	-0,8	2,7
Intern resursfördelning				
Verksamhetens kostnader	265,0	268,5	3,5	239,8
Nettokostnad	235,8	233,5	-2,3	209,5
Budget, netto	235,8	235,8		206,1
Årets resultat		2,3*		-3,4
<i>varav uttag Eget kapital</i>				0,0
<i>Balansresultat</i>		0,7		0,5
<i>IB Eget kapital</i>		6,2		5,7
<i>UB Eget kapital</i>		6,9		6,2

* I årets resultat på 2,3 mnkr ingår minskade kostnader på 1,6 mnkr för Fleminghallen. Nämndens budget utökades med 13,1 mnkr i juni med medel avseende kostnader för Fleminghallen och utfallet blev 11,5 mnkr. Årets faktiska resultat är 0,7 mnkr.

Resultatöverföring

Det egna kapitalet för nämnden får uppgå till maximalt tre procent av nämndens totala budgetomslutning, det vill säga 7,1 mnkr för 2018. Det ingående balanserade resultatet är

6,2 mnkr. Nämnden begär resultatöverföring om 0,7 mnkr och visar då ett utgående balanserat resultat om 6,9 mnkr.

Resultat per verksamhet/ansvar

Verksamhet	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse mot budget 2018	Bokslut 2017
Idrott och anläggning	108,3	111,1	-2,8	90,1
Fleminghallen	13,1	11,5	1,6	4,8
Konst och bibliotek	37,0	37,9	-0,9	38,5
Ungdom	40,2	39,7	0,5	40,8
Bidrag	13,7	13,7	0,0	13,7
Nämnd, ledning, övergripande	23,5	19,6	3,9	21,6
Summa netto	235,8	233,5	2,3	209,5

Nämnden visar ett överskott om 2,3 mnkr varav 1,6 mnkr avser minskade kostnader för Fleminghallen. Nämndens budget utökades med 13,1 mnkr i juni med medel avseende kostnader för Fleminghallen. Utfallet för Fleminghallen blev 11,5 mnkr och det är framför allt förbrukningsavgifter såsom fjärrvärme, fjärrkyla och vatten som avviker. Det är första året som förvaltningen har anläggningen och därav har det varit svårt att veta hur kostnaderna skulle bli.

Den positiva avvikelsen på 3,9 mnkr för nämnd, ledning och övergripande verksamhet beror på att det har funnits centralt avsatta medel i budgeten för övergripande och oförutsedda kostnader ute i verksamheterna så som utvecklings- och inköpsbehov. Avvikelseerna inom verksamheterna beror på att budgeten har legat centralt och kostnaderna har legat på verksamheterna. Dessutom har det under nämnd, ledning och övergripande verksamhet funnits vakanser som har bidragit till överskottet.

Investeringar, mnkr

	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse mot budget
Reinvestering utrustning, anläggningar	1,5	0,0	1,5
Förbättringsåtgärder stall/ridhus	7,7	0,0	7,7
Tillgänglighetsanpassning	0,0	0,0	0,0
Arbetsmiljöåtgärder, Rådsparken	0,0	0,0	0,0
Agilitybana, Visättra	0,0	1,7	-1,7
Summa netto	9,2	1,7	7,5

Nämnden har en investeringsbudget om 9,2 mnkr för 2018. Kommunens nya hyressättningsmodell med självkostnadshyra infördes och tillämpades från första januari 2018. Investeringsutgiften för ridhusen har därför inte nyttjas, utan genomförda åtgärder har lagts på hyran istället. Utrymmet omfördelas till en rad andra åtgärder, Rådsparken har fått nytt anhus och behöver se över djurhållning och

arbetsmiljö, mötesplats för unga i Skogås behöver vidta ett antal tillgänglighetsanpassningar för att kunna bedriva verksamhet i nuvarande form. Fleminghallen behöver utrustas med en kafédel.

En ny agilitybana är anlagd vid Visättra idrottplats. Budgetramen för investering i banan fanns inte med från början men ryms inom investeringsbudgeten. Kapitäljänstkostnaden för agilitybanan om 0,2 mnkr har äskats i tjänsteutlåtande.

Kvar av årets investeringsbudget är 7,5 mnkr. Nämnden begär saldoöverföring av kvarstående investeringsmedel till år 2019.

Särskilt riktade satsningar

I verksamhetsberättelsen ska det tydligt framgå hur de särskilt riktade satsningarna från kommunfullmäktige har använts under året.

• *Drift och bemanning nya anläggningar – taxeintäkter*

Enligt beslut från kommunfullmäktige infördes taxa för vuxna vid upplåtelse av lokaler. Beräknade intäkter uppgick till 2,7 mnkr. Faktiskt erhållna intäkter under år 2018 uppgick till 2 mnkr. År 2018 var första året taxan effektuerades på helår.

Förvaltningen har i uppdrag av nämnden att arbeta med en långsiktig planering och utveckling av nya och befintliga anläggningar samt verksamheter. Under 2018 kan nämnas ny pulkabacke i Sundby, nya djurhus samt grindar i Rådsparken, dränering vid Visättra sportcentrum, renovering av Sundby stall på grund av föreläggande, brottarmattor till brottarklubbens lokal i Flemingsberg samt asfaltering vid Stuvstahallen och nya driftskostnader för Stuvstahallen.

• *Tillkommande hyra och driftskostnader Fleminghallen*

Nämndens budget utökades med 13,1 mnkr i juni med medel avseende nettokostnader för Fleminghallen för år 2018. Anslaget var ettårigt och nämnden fick i uppdrag att i

samband med verksamhetsplan 2019 inkomma med förslag på hur driftekonomin för Fleminghallen successivt kan förbättras. Kultur- och fritidsförvaltningen har under året tillsammans med kommunstyrelsens förvaltning och en hyresmäklare arbetat med att få in hyresgäster på plan 3 och 4 i anläggningen. Intresset har visat sig vara mycket lågt i det här oetablerade området. Förvaltningen arbetar vidare med åtgärder för att successivt kunna förbättra driftekonomin i hallen. Bland annat arbetar förvaltningen med en större användning av hallen utifrån övriga verksamhetsområden inom nämndens ansvarsområde.

Tillkommande kostnader för år 2019 är indexuppräknning av kallhyra och avgift för skötsel och drift enligt hyresavtalet om 0,21 mnkr samt engångskostnader för drift om 0,17 mnkr. Det avräknas också en intäkt för kaféet om 0,13 mnkr för nio månader. Nettokostnaderna som nämnden äskar medel för är beräknade till 13 mnkr för Fleminghallen år 2019.

Förvaltningen behöver se över äskandet utifrån de aviserade kostnadsökningarna samt att anläggningskostnaderna landade på 11,5 mnkr för 2018.

- *Ökade avskrivningskostnader för anläggning av agilitybana*

En ny agilitybana vid Visättra idrottsplats har anlagts för att ge plats åt en förskola på platsen för befintlig anläggning. I nämndens budget för 2018 ingick inte kapitaltjänstkostnad för agilitybana vid Visättra idrottsplats. Nämnden äskade 0,2 mnkr i delårsrapport per 31 augusti och kommunfullmäktige beslutade att tillskjuta 0,2 mnkr till kultur- och fritidsnämndens budget 2018.

Bidrag

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att ge bidrag till verksamhetsanknutna föreningar och studieförbund. Nämnden ger även bidrag till fritidsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning och hyresbidrag till olika typer av lokaler. Bland annat har drygt 5,2 mnkr i aktivitetsbidrag beviljats under 2018 vilket har lett till att fler barn och unga idrottar. Vidare beviljades ca 0,5 mnkr i arrangemangsbidrag, bland annat till den första Huddinge vårsalong med 2 000 besökare.

Bidagsfördelning	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Föreningsbidrag	6 389	6 848
Lokalbidrag	967	1 027
Studieförbundsbidrag	3 295	3 633
Bidrag aktiviteter funktionsnedsatta	430	218
Pensionärsverksamhet	208	232
Verksamhetsbidrag	2 235	1 700
Summa	13 524	13 658

Lokaler

Förvaltningen har under året inrättat en tjänst som lokalstrateg. Tjänsten möjliggör ett bredare deltagande i den kommunala samhällsbyggnadsprocessen. Ett antal projekt planeras nu där förvaltningen deltar, det gäller framförallt skolor där förvaltningens verksamheter ska planeras in.

Huddinge samhällsfastigheter har sedan den första januari tillämpat en självkostnadshyra som påverkar förvaltningens hyreskostnader. I Fleminghallen färdigställs lokaler för kaféverksamhet i extern regi.

Arbetsmiljö- och djurhållningsåtgärder i Rådsparken har inletts under året och beräknas vara färdiga 2019.

Renoveringsarbeten har pågått i Fullersta bio under 2018 och fortsätter under 2019 varefter ungdomsverksamheten Huset kommer att flytta dit.

Åtgärder är genomförda på fritidsgården Ung 142 i Skogås under året och arbetet fortsätter.

Under året beslutades om åtgärder i ventilation i Sundby stall enligt krav på från länsstyrelsen. Vidare har projektering inletts för uppförande av nytt stall med 38 boxar i Sundby.

En konstgräsplan har färdigställts och invigts vid Annerstaskolan.

Under året slutfördes den utredning om ny simhall och status på befintliga simhallar som påbörjades 2017 av förvaltningen tillsammans med Huddinge samhällsfastigheter. Förvaltningen avvaktar beslut om hur arbetet ska drivas vidare. Renoveringar av simhallarna i Vårby, Skogås och centrala Huddinge planeras och förvaltningen beräknar att det kommer att genomföras under 2019.

Förvaltningen har flyttat till nya, ändamålsenliga, lokaler i Huddinge centrum.

Intern kontroll

Nämndens internkontrollarbete

Kultur- och fritidsförvaltningen genomför årligen en inventering av de risker som kan identifieras i verksamheten. Ansvariga chefer svarar för inventeringen. Riskerna värderas och prioriteras i förvaltningens ledningsgrupp och dokumenteras i verksamhetsplanen. I verksamhetsplanen ska det klart framgå vilka åtgärder som

ska genomföras och vem som är ansvarig för åtgärden. En del av riskerna är av permanent natur och kommer därför årligen att vara med i planen, andra kan efter åtgärder avskrivas.

Förvaltningen följer upp de risker som tas upp i verksamhetsplanen i delårsrapporterna och i verksamhetsberättelsen.

Riskreducerande åtgärder

Risk 1 Verksamhetssystem som inte fungerar och nätverksavbrott telefoni och data. Risk för sämre och/eller försenad leverans av tjänst. Risk för stress och konflikter.

Bakgrund Våra verksamheter är i hög grad beroende av väl fungerande IT-system. Vid de tillfällen då dessa systems funktion på något sätt brustit har det fått stora konsekvenser. Snabba åtgärder är i sådana situationer nödvändiga och goda rutiner för detta behövs.

Åtgärder och ansvar Tät och kontinuerlig dialog med IT-avdelningen och leverantörer. God tillgång till support vilket ökar möjligheten till snabba åtgärder. Ta fram en övergripande beskrivning av informationssäkerhetsprocesser i kommunen, beskriva riskprocessen samt ta fram metod och mallar för riskhantering.

Ansvar: Stabs- och utvecklingschef tillsammans med verksamhetsansvariga.

Uppföljning Förvaltningen menar att väl fungerande verksamhetssystem är väsentliga men att kontrollen över dessa primärt ligger hos IT-avdelningen. Förvaltningen kan i första hand snabbt påtala problem och i möjligaste mån försöka lösa uppkomna problem så snabbt som möjligt

Risk 2 Hyres-, arrangemangs- och upphandlingsavtal.

Bakgrund Otydlighet i avtalshandlingen skapar risk för osäkra villkor och ökade kostnader för förvaltningen samt gör avtalen svåra att följa upp.

Genomförs som en del i förvaltningens föreningsöversyn, klart våren 2018.

Åtgärder och ansvar Inrättande av tydliga avtalskategorier med ett större inslag av standardavtal. Rutiner kring avtalshandling förtydligas. Tillgång till juridiskt stöd.

Ansvar: Stabs- och utvecklingschef

Uppföljning Inrättande av en avtalsdatabas har inletts där i första hand hyresavtal digitaliseras. Att ta fram standardavtal återstår att genomföra.

Risk 3 Risk för felaktiga utbetalningar av föreningsstöd och bidragsfusk.

Bakgrund Bidragshandlingen innebär stora informationsmängder vilket försvårar detaljkontroll i bidragsgivningen. Ökade systematiska kontroller kan bidra till färre fel. Genomförs som en del i förvaltningens föreningsöversyn, klart våren 2018.

Åtgärder och ansvar Uppdatera HKF. Bättre uppföljningsmetoder. Systemkontroller för att följa upp ekonomi och lokalutnyttjande. Nytt boknings- och bidragssystem.

Ansvar: Stabs- och utvecklingschef i samarbete med verksamhetschefer.

Uppföljning Som en del av förvaltningens bidragshandling följs bidragsgivningen upp och särskilda kontroller genomförs på förekommen anledning samt vid slumpmässiga kontroller. Detta arbete är också en del av arbetet med systematiska kontroller. Ett stort antal kommuner, däribland Huddinge, deltar i upphandling av ett nytt boknings- och bidragssystem. Det systemet är avsett att underlätta uppföljningen av bidragsgivningen till föreningar.

Risk 4 Säkerhet för besökare. Risk för dödsfall och personskador. Ekonomiska konsekvenser för förvaltningen.

Bakgrund En hög generell kunskapsnivå hos förvaltningens medarbetare bidrar till ökad säkerhet. Behov att motverka otydligheter kring vilka åtgärder som krävs i verksamheterna.

Klar våren 2018.

Åtgärder och ansvar Utbildningsinsatser. Förtydligad gränsdragning och förbättrade rutiner SBA. Rutiner för första hjälpen HLR. Regelbundna övningar på enheterna. Uppdatera krisplaner.

Ansvar: Verksamhetsansvariga. Samordnas av säkerhetssamordnare

Uppföljning Flera incidenter har ägt rum i delar av kommunen och även här har förvaltningen arbetet med andra förvaltningar och externa aktörer såsom polis och fastighetsägare. I det sammanhanget jobbar förvaltningen också med frågor om belysning och kamerabevakning.

Risk 5 **Otrygg utemiljö. Om utemiljön upplevs som otrygg kan det resultera i färre deltagare/besökare i våra verksamheter samt upplevda arbetsmiljöproblem.**

Bakgrund Miljön i närheten av förvaltningens verksamheter och tidplan kan upplevas som otrygg. Detta behöver uppmärksammas som ett generellt behov trygghetsskapande åtgärder.

Åtgärder Samordna förvaltningens behov. Trygghetsinventering i verksamheterna. Kommunera till Huga, kommunala verksamheter och andra aktörer. Vidta egna åtgärder när så är möjligt.

Ansvar: Verksamhetschefer. Samordnas av lokalstrateg.

Uppföljning Flera incidenter har ägt rum i delar av kommunen och även här har förvaltningen arbetet med andra förvaltningar och externa aktörer såsom polis och fastighetsägare. Även här är den nya kommunala policyn för kamerabevakning av betydelse.

Risk 6 **Tillgänglighet. Bristande tillgänglighet i lokaler.**

Bakgrund Brist på god tillgänglighet i vissa av förvaltningens och tidplan lokaler. Detta behöver lyftas fram och åtgärder konkretiseras för att nå upp till existerande lagkrav.

Åtgärder Avhjälpa hinder. Ta fram långsiktig plan för alla och ansvar verksamheter, och rätta till brister så långt möjligt. Inventera tidigare konstaterade och åtgärdade insatser samt nya behov.

Ansvar: Verksamhetschefer. Samordnas av lokalstrateg.

Uppföljning Förvaltningen ansöker i slutet av 2018 om medel ur kommunens budget för lätt avhjälpna hinder. Två åtgärder planeras vilka gäller installation av hiss för rullstol i Huddingegymnasiets aula samt Björkängshallen.

Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning

Här redovisas planerade åtgärder utifrån förslag och rekommendationer från revision och andra externa granskningar. Inga aktuella förslag och rekommendationer finns för förvaltningen.

Systematiska kontroller

Kontroll **Stickprovskontroller av bidrag**

Bakgrund Bidragshanteringen är omfattande och tidskrävande, och tidplan det medför att alla bidragsutbetalningar inte kan detaljkontrolleras. Därför genomför förvaltningen stickprovskontroller.

Redovisas i delårsrapporter.

Ansvar Stabs- och utvecklingsenheten

Kort Fyra gånger per år i samband med beskrivning bidragsansökningar. av kontrollen

Uppföljning Förvaltningens föreningssekreterare utför stickprovskontroller av utbetalade bidrag. Här finns en bidragsgrupp på förvaltningen som ingår i uppföljningsarbetet. Genomförda arrangemang följs normalt sett upp av förvaltningen och ekonomisk redovisning begärs in.

Kontroll **Nyttjandekontroller**

Bakgrund När 0-taxa gällde fanns behov av att få en bild av och tidplan föreningars närvaro vid bokade tider på idrottsanläggningar. I samband med att taxor för vuxna införts bedöms det behovet kvarstå.

Redovisas i verksamhetsberättelse.

Ansvar Stabs- och utvecklingsenheten

Kort Föreningars närvaro vid bokade tider på beskrivning idrottsanläggningar – genomförs under höst med av kontrollen manuella kontroller i hallar och utdrag ur loggar från passersystem där föreningar inte passerat in på bokad tid. Kontrollerna genomförs ur ett såväl kvalitativt som kvantitativt perspektiv.

Uppföljning Efter att vuxentaxa införts i kommunen har nyttjandekontrollerna pågått i något mindre omfattning än tidigare. Förvaltningens ambulerande team besöker anläggningar i kommunen och genomför då nyttjandekontroller. Antalet obokade tider bedöms ligga på samma nivå som tidigare, 7-8 procent av alla tillgängliga tider.

Plan för uppföljning och insyn

Varje nämnd ska enligt kommunens Program för uppföljning och insyn av verksamhet som bedrivs av privata utförare följa upp de avtal som nämnden tecknat med privata utförare samt de uppdragsbeskrivningar som överenskommit med verksamheter i kommunens egen regi när de agerar i konkurrens med privata utförare.

Tillsyn och uppföljning sker löpande och har under året resulterat i att en ny aktör för Skogåshallen har upphandlats,

två avtal har omförhandlats. Åtterrappport sker löpande till aktörer vid de avstämningsmöten som genomförs.

Arbetet med att ta fram en kommunikationsplan för att redovisa uppföljning till allmänheten fortsätter.

Avtalshanteringen kommer att utvecklas med riktning mot fler standardavtal, vilket måste ske med juriststöd, ett arbete som inte är färdigt.

Avtal/uppdrag	Typ	Ansvar	Tidplan	Intervall	Mottagare
Uppdrag Huddinge-hallen	Avtalsupplyllelse och ekonomi	Stabs- och utvecklingsenheten	Delårsrapport per 31 augusti	Varje år	Kultur- och fritidsförvaltningen
Avtal Vårbyhallen	Avtalsupplyllelse och ekonomi	Stabs- och utvecklingsenheten	Delårsrapport per 31 augusti	Varje år	Södertörns samsällskap
Avtal Skogåshallen	Avtalsupplyllelse och ekonomi	Stabs- och utvecklingsenheten	Delårsrapport per 31 augusti	Varje år	BeFair
Avtal Café Våga, Huddingehallen	Avtalsupplyllelse och ekonomi	Stabs- och utvecklingsenheten	Delårsrapport per 31 augusti	Vartannat år	J-S Kiosk & Video
Avtal Café Visättra sportcenter	Avtalsupplyllelse och ekonomi	Stabs- och utvecklingsenheten	Delårsrapport per 31 augusti	Vartannat år	Flemingsbergs IK
Avtal Café Fullersta Gård	Avtalsupplyllelse och ekonomi	Stabs- och utvecklingsenheten	Delårsrapport per 31 augusti	Vartannat år	Simons Kitchen AB

Verksamhetsstatistik – nyckeltal

Verksamhetsstatistik	2016	2017	2018	Ekonomiska nyckeltal	2016	2017	2018
Årsöppetimmor bibliotek per 1000 invånare	89	82	93	Förvaltningens andel av kommunens nettokostnad per invånare	3,7	3,8	-
Aktivitetssyta (kvm) idrottsanläggningar inomhus per 1000 invånare	334	372	366	Nettokostnad för biblioteken, kronor per invånare*	346	339	339
Årsöppetimmor i öppen ungdomsverksamhet per ungdomar 13-19 år	0,94	0,84	0,79	Nettokostnad för Kulturskolan, kronor per invånare	146	142	-
				Studieförbundsbidrag kronor per invånare	-	30	33

Ekonomiska nyckeltal	2016	2017	2018
Föreningsbidrag (aktivitetsbidrag, hyresbidrag), kronor per invånare	-	50	52
Nettokostnad fritidsgårdar, kronor per invånare	309	309	-

* I utfallet för Nettokostnad för biblioteken ingår Fullersta Gård, konstcentrum.

Vid kvalitetsgranskning av tidigare redovisade resultat har felaktigheter konstaterats. De felaktiga siffror som tidigare

redovisats i verksamhetsberättelser, delårsrapporter samt verksamhetsplaner har i denna verksamhetsberättelse korrigerats för åren 2016 och 2017.

Resultaten för 2018 är preliminära eftersom de officiella befolkningssiffrorna för 2018 inte finns tillgängliga vid tidpunkten för verksamhetsberättelsens framtagande. Verksamhetsstatistik med de officiella siffrorna redovisas i delårsrapport 1 2019.

Resultaten för 2018 avseende vissa ekonomiska nyckeltal redovisas i delårsrapport 1 2019.

Källförteckning

Bra att leva och bo

Delmål	Mått	Källa
Väldimensionerade verksamheter	Antal verksamhetstimmar på mötesplatser för unga	Egen statistik
	Antal verksamhetstimmar på biblioteken	Egen statistik
	Antal verksamhetstimmar på Fullersta Gård	Egen statistik
	Riktad verksamhet till barn och unga	Egen statistik
Fler är nöjda med kultur- och fritidsutbudet	Beläggningsgrad i idrottsanläggningar/sporthallar/gräs- och konstgräsplan	FRI4
	Invånarnas bedömning av kulturutbudet	SCB:s medborgarundersökning
	Antal besök Fullersta Gård	Egen statistik
	Antal utlån på biblioteken	Egen statistik
	Antal e-bokslån	BookIT
	Antal aktiva låntagare på biblioteken	Egen statistik
	Antal besök på/i det digitala biblioteket	Egen statistik
	Invånarnas bedömning av idrotts- och motionsutbudet	SCB:s medborgarundersökning
Ökad trivsel och trygghet i Huddinges områden	Antal besök till mötesplatserna för unga, 13-19 år	Egen statistik
	Antal besök på biblioteken	Egen statistik
Ökad delaktighet och gott bemötande	Andel e-post som besvarats inom två dygn	E-post undersökningen
	Föreningars och studieförbunds nöjdhet med förvaltningens service	Föreningsundersökningen
	Antal avgiftsfria kulturarrangemang i kommunens regi eller med stöd av bidrag från kommunen	Egen statistik
	Antal besökare på avgiftsfria kulturarrangemang i kommunens regi eller med stöd av bidrag från kommunen	Egen statistik
	Antal, av ungdomar, genomförda bidragsberättigade aktiviteter för ungdomar	Egen statistik
Ökad jämlikhet	Andel flickor som besöker mötesplatserna för ungdomar i åldern 13–19 år	Egen statistik
	Andel pojkar i Kulturskolan	LIS
	Antal besök Öppen Kulturskola	Egen statistik
	Andel flickor 7-20 år i föreningar med bidrag från kommunen	FRI4
	Antal aktiviteter för personer med intellektuell funktionsnedsättning med stöd från kommunen	Egen statistik
	Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning	Myndigheten för delaktighets kommunuppföljning
Ökad valfrihet	Antal barn och unga inskrivna i Kulturskolan och studieförbund, per läsår	Egen statistik

Fler i jobb

Delmål	Mått	Källa
Fler arbetstillfällen	Antal erbjudna 100 Huddingejobb	Egen statistik
	Antal mottagna feriearbetare	Egen statistik

God omsorg för individen

Delmål	Mått	Källa
Fler upplever god hälsa	Andel barn och unga som tränar/motionerar minst 2 gånger per vecka.	Ung livsstil undersökning
	Antal kunder med fysisk aktivitet på recept (FaR)	Egen statistik
	Antal barn och ungdomar 7-20 år i föreningar med bidrag från kommunen	FRI4
	Antal genomförda aktiviteter för barn och ungdomar 7-20 år i bidragsberättigade föreningar	FRI4

Ekosystem i balans

Delmål	Mått	Källa
Minska klimatpåverkan och luftföroreningar	Energianvändningen i kultur- och fritidsförvaltningens lokaler	Egen statistik

Systematisk kvalitetsutveckling

Delmål	Mått	Källa
God användning av digitaliseringens möjligheter	E-blomlådan, självskattning tregradig skala	Egen statistik

Attraktiv arbetsgivare

Delmål	Mått	Källa
	Antal anställda	Egen statistik
	Personalomsättning	Egen statistik
Aktivt medarbetarskap	Medarbetarprofil (medarbetarskap, delaktighet, socialt klimat och lärande i arbetet)	Medarbetarundersökning
	Hållbart medarbetarengagemang (HME) Motivation	Medarbetarundersökning
Aktivt ledarskap	Ledarskapsprofil (ledarskap, återkoppling, effektivitet och målkvalitet)	Medarbetarundersökning
	Hållbart medarbetarengagemang (HME) Ledarskap	Medarbetarundersökning
Goda förutsättningar	Prestationsnivå	Medarbetarundersökning
	Hållbart medarbetarengagemang (HME) Totalt	Medarbetarundersökning
	Sjukfrånvaron (total)	LIS
	Korttidssjukfrånvaron (1-14 dagar)	LIS
	Långtidssjukfrånvaron (över 180 dagar)	LIS

Sund ekonomi

Delmål	Mått	Källa
Budgethållning	Budgethållning	LIS
Långsiktig balans	Balanserat resultat	LIS